

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 4 december 2018 met nummer RvVb-A-1819-0369
in de zaak met rolnummer 1617-RvVb-0610-A

Verzoekende partij	de nv DSV SOLUTIONS vertegenwoordigd door advocaat Frédéric CORYN met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Fortlaan 77
Verwerende partij	de GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het Departement OMGEVING, afdeling Oost-Vlaanderen vertegenwoordigd door advocaat Veerle TOLLENAERE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Koning Albertlaan 128
Tussenkomenende partij	de nv ELECTRABEL vertegenwoordigd door advocaten Tangui VANDENPUT en Patrik DE MAEYER met woonplaatskeuze op het kantoor te 1160 Brussel, Tedescolaan 7

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 28 april 2017 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 17 februari 2017.

De verwerende partij heeft aan de tussenkomenende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het oprichten van vier windturbines op het bedrijventerrein Skaldenpark Haven Gent op de percelen gelegen te 9000 Gent, Eddastraat / Sagastraat / Skaldenstraat z.n., met als kadastrale omschrijving afdeling 13, sectie B, nummers 120C4, 120D4, 120G3 en 395Z.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De tussenkomenende partij verzoekt met een aangetekende brief van 4 september 2017 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomenende partij met een beschikking van 12 december 2017 toe in de debatten.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomenende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 11 september 2018.

Advocaat Frédéric CORYN voert het woord voor de verzoekende partij.

Advocaat Dorien GEEROMS, *loco* advocaat Veerle TOLLENAERE, voert het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Patrik DE MAEYER voert het woord voor de tussenkomende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

1.

Op 25 juli 2013 verleende de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning voor de oprichting van 7 windturbines op het bedrijventerrein Skaldenpark Haven Gent, voor een windturbinepark van in totaal 13 windturbines.

Met het arrest van 1 maart 2016 met nummer RvVb/A/1516/0711 vernietigt de Raad deze stedenbouwkundige vergunning op grond van de vaststelling dat de tussenkomende partij verzaakt aan die vergunning van 25 juli 2013, mede door de opstart van een project voor 8 windturbines.

Op 7 april 2016 keurt het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie het project-MER goed voor “het plaatsen van 8 windturbines op het industrieterrein ‘Skaldenpark’ in Gent”.

2.

De tussenkomende partij dient op 10 juni 2016 bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “de oprichting van 4 windturbines” op het oostelijk deel van het bedrijventerrein Skaldenpark Haven Gent op de percelen gelegen te 9000 Gent, Eddastraat / Sagastraat / Skaldenstraat zn.

In de bestreden beslissing wordt bij de ‘beschrijving van de omgeving en de aanvraag’ gesteld:

“ ...

Gelijktijdig als voorliggende aanvraag, werd door Sabeen nv een stedenbouwkundige aanvraag ingediend voor het oprichten van 4 windturbines in het Skaldenpark (onze ref. 8.00/44021/40747.4). Deze turbines worden ingeplant tussen de John Kennedylaan en het voorliggend project. Beide, afzonderlijk ingediende, dossiers dienen feitelijk als één gezamenlijk project van 8 windturbines te worden beschouwd. Beide dossiers resulteren in 2 oost-west georiënteerde lijnopstellingen van telkens 4 windturbines.

De turbines in het Skaldenpark sluiten aan bij de vergunde en bestaande turbines in het Gentse havengebied. Vlakbij situeren zich de 3 turbines van Ghent Coal/Tower Automotive, de 2 turbines van Rodenhuize en de 3 turbines van Volvo Cars.

...”

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Gentse en Kanaalzone’, vastgesteld met koninklijk besluit van 14 september 1977 in een gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven.

De percelen liggen eveneens binnen de grenzen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening Zeehavengebied Gent - Inrichting R4-oost en R4-west', vastgesteld met een besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2005. Het wordt niet betwist dat voor het projectgebied geen specifieke stedenbouwkundige voorschriften werden vastgelegd, waardoor de bestemming in het gewestplan geldt.

Het projectgebied situeert zich ten zuiden van het koppelingsgebied 'Desteldonk-Zuid' (deelgebied 9 van eerstgenoemd GRUP), en ten noorden van het koppelingsgebied 'Oostakker-Noord' (deelgebied 3 van het GRUP 'Afbakening Zeehavengebied Gent - fase 2', vastgesteld met een besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012).

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 20 augustus 2016 tot en met 19 oktober 2016, dient de verzoekende partij een bezwaarschrift in.

De FOD Mobiliteit en Vervoer - Luchtvaart adviseert op 5 augustus 2016 voorwaardelijk gunstig.

De deputatie van de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen adviseert op 11 augustus 2016 gunstig.

Elia Asset NV adviseert op 22 augustus 2016 voorwaardelijk gunstig.

De Polder Moervaart en Zuidlede adviseert op 23 augustus 2016 gunstig.

Het Havenbedrijf Gent adviseert op 29 augustus 2016 voorwaardelijk gunstig.

De brandweer van de brandweerzone Centrum adviseert op 2 september 2016 voorwaardelijk gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen adviseert op 16 december 2016 voorwaardelijk gunstig:

"...

8. BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

ALGEMEEN

De aanvraag voorziet in de bouw van 4 windturbines binnen de grootschaligheid van een zeehavengebied als economische poort.

De 4 windturbines worden in groepsverband ingeplant en markeren de grens tussen de zeehaven en de omliggende open ruimte. Bovendien vormen deze windturbines een windturbinepark met de 4 windturbines als onderdeel van de aanvraag met kenmerk 2016/01137.

Ook wordt opgemerkt dat het windturbinepark in het Skaldenpark aansluiting vindt bij reeds gerealiseerde/vergunde windturbines. De windturbines vormen een cluster met de windturbines ten westen van de John Kennedylaan (project Rodenhuize, project Ghent Coal Terminal en project Tower Automotive).

Het bundelingsprincipe wordt bijgevolg gerespecteerd. In die zin kan het project dan ook positief beoordeeld worden. De specifieke inplanting van de windturbines kadert (gedeeltelijk) ook binnen de visie om de grote lijninfrastructuren binnen de Gentse zeehaven te accentueren.

De inplanting sluit aan bij de schaal en de opbouw van het industriële landschap.

Het voorwerp van de aanvraag is in overeenstemming met de ruimtelijke draagkracht van het terrein.

Het project tast de structuur en de essentiële functies van het buitengebied niet aan.

Het dossier bevat een uitgebreide lokalisatienota met de nodige onderzoekselementen, zoals vereist in de omzendbrief. In deze wordt verwezen naar de bespreking onder punt '2.Toetsing aan de wettelijke en reglementaire voorschriften'.

De aanvragen 2016/01136 en 2016/01137 hebben tot doel om te voorzien in de inplanting van 8 windturbines. Het kan geenszins de bedoeling zijn om verschillende types windturbines te gebruiken binnen beide dossiers. Minimaal moeten de nominale waarden (ashoogte, rotordiameter en tiphoogte) identiek zijn.

RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN GENT (RSG)

Het richtinggevend gedeelte van het RSG bepaalt dat rijen windmolens langsheen de R4-West en Oost en groepsgewijs binnen beide R4's kunnen ingeplant worden. Huidige aanvraag wijkt dan ook af van deze richtinggevende doelstelling. Hierbij wordt wel opgemerkt dat er geen bindende bepalingen zijn die stellen dat windturbines enkel en alleen langsheen en binnen beide R4's kunnen voorzien worden. Het is eerder een weergave van een gewenst voorkeursscenario. Hier Het RSG voorziet niet in beperkingen ten aanzien van de ontwikkeling van de paarse gebieden binnen de kanaalzone. Het RSG geeft wel aan dat grootschalige windturbines binnen het grondgebied van de stad Gent, bij voorkeur, worden ingeplant in de kanaalzone.

Het RSG dateert van 2003. Het denkproces startte in de jaren '90. Vijftien jaar geleden had Vlaanderen een eerder beperkte know-how omtrent windenergie. De vermeldingen binnen het RSG blijven dan ook beperkt en situeren zich louter binnen het richtinggevend gedeelte. Het richtinggevend deel van het RSG vormt het toetskader voor het ruimtelijk beleid. Dit gedeelte is volgens de bepalingen van VCRO richtinggevend voor de overheid.

Mits uitgebreide motivatie kan de vergunningverlenende overheid echter wel afwijken van het richtinggevend gedeelte van het RSG (artikel 2.1.2 § VCRO):

Het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen is een belangrijke Europese doelstelling.

Eén van de maatregelen om deze doelstelling te behalen is het aandeel hernieuwbare energie te verhogen tot 20% van het primaire energieverbruik en dit tegen 2020.

Deze Europese doelstelling werd vertaald naar nationale indicatieve streefcijfers. Zo moet België tegen 2020 voorzien in een aandeel van 13 % hernieuwbare energie. In 2009 bedroeg het aandeel hernieuwbare energie slechts 4,7 %. Het is dan ook nodig om bijkomende inspanningen te leveren. Grootschalige industrieterreinen zijn uitermate geschikt voor de inplanting van windturbines mits naleven van de sectoriële wetgeving, VLAREM in het bijzonder. In 2009, dus recenter dan het RSG uit 2003, voorzag de provincie Oost-Vlaanderen in een gebiedsdekkend windplan. Binnen dit windplan wordt het Skaldenpark integraal ingekleurd als een potentiële inplantingslocatie. Er dient dus geoordeeld te worden dat de inplanting van windturbines mogelijk is binnen het Skaldenpark mits strikte naleving van de sectoriële wetgeving, VLAREM in het bijzonder.

Ook werd recentelijk het normenkader in VLAREM verstrengd met als bedoeling de hinderaspecten ten opzichte van de omgeving te reduceren tot een aanvaardbaar niveau. Een verstrenging van het normenkader zal de leefkwaliteit van de omwonenden bewaken maar vormt tevens een motivering om af te wijken van de visie uit het RSG.

Rekening houdend met het voorgaande dient geoordeeld te worden dat de visie zoals beschreven in het richtinggevend gedeelte van RSG niet langer strikt te interpreteren is. Een afwijking ten aanzien van het RSG is dan ook te verantwoorden. Hierbij geldt als bijzondere voorwaarde een strikte naleving van VLAREM. Dit laatste wordt als een bijzondere voorwaarde opgenomen in dit advies.

WINDPLAN VLAANDEREN

Het Windplan Vlaanderen deelt de site in als 'klasse 1': gebieden die zeker in aanmerking komen voor de toepassing van windenergie, met de hoogste prioriteit (bv. industriegebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut).

WINDPLAN OOST-VLAANDEREN

Het Windplan Oost-Vlaanderen beschouwt de site als een 'potentiële inplantingslocatie'.

CONCLUSIE

De inplanting van de 4 windturbines, binnen een uitgestrekt gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven, is te verantwoorden rekening houdend met de principes van de omzendbrief.

De aanvraag is te verantwoorden binnen de context van het RSG, Windplan Vlaanderen (klasse 1: gebied dat zeker in aanmerking komt) en het Windplan Oost-Vlaanderen (potentiële inplantingslocatie).

De aanvraag is bijgevolg ruimtelijk en stedenbouwkundig te verantwoorden. Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met de opmerkingen en de bijzondere voorwaarden.

...

De verwerende partij verleent op 17 februari 2017 een stedenbouwkundige vergunning. De verwerende partij beslist:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG / RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag ligt volgens het gewestplan GENTSE EN KANAALZONE, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 28/10/1998 in een gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven.

In deze zone gelden volgende aanvullende voorschriften:

Dit gebied is uitsluitend bestemd voor zeehaven- en watergebonden industriële bedrijven, distributiebedrijven, logistieke bedrijven en opslag- en overslaginrichtingen evenals toeleveringsbedrijven en synergiebedrijven van de watergebonden bedrijven en de bestaande gevestigde productiebedrijven. In dit gebied worden ook de volgende dienstverlenende bedrijven toegelaten voor zover zij complementair zijn met de voornoemde bedrijven : bankagentschappen, benzinestations en collectieve restaurants ten behoeve van de in de zone gevestigde bedrijven. Er wordt een bufferzone aangelegd aan de grens met de omliggende gebieden. In deze bufferzone worden geen handelingen en werken toegelaten die afbreuk doen aan de bufferzone, of aan de bestemming en/of de ruimtelijke kwaliteiten van het aangrenzend gebied. Het gebied en de bufferzone die het omvat, kunnen slechts worden gerealiseerd door de overheid.

Ligging volgens het uitvoeringsplan + bijhorende voorschriften

De aanvraag is gelegen binnen de grenzen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening zeehavengebied Gent — Inrichting R4-Oost en R4-West', definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 15/07/2005.

Voor de locatie van voorliggende aanvraag werden geen specifieke stedenbouwkundige voorschriften vastgelegd, zodat de aanvraag wordt beoordeeld op basis van de geldende bestemming volgens het van kracht zijnde gewestplan.

Bepaling van het plan dat van toepassing is op de aanvraag

Het goed is niet gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd plan van aanleg, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling. Het blijft de bevoegdheid van de overheid de aanvraag te toetsen aan de gebruikelijke inzichten en noden betreffende een goede aanleg der plaats, gebaseerd op de eerder geciteerde voorschriften van het van kracht zijnde gewestplan.

Overeenstemming met dit plan

De aanvraag strijdt met het geldend voorschrift want de turbines staan niet in functie van zeehaven- en watergebonden bedrijvigheid.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

Art. 4.4.9

§1 Het vergunningverlenende bestuursorgaan mag bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor windturbines en windturbineparken, alsook voor andere installaties voor de productie van energie of energierecuperatie in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.

Het eerste lid laat geen afwijkingen toe op de voorschriften van het gewestplan die betrekking hebben op de inrichting en het beheer van het gebied.

§2 Voor de toepassing van §1, eerste lid, geldt dat een bestemmingsvoorschrift van een gewestplan alleszins vergelijkbaar is met een categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding, indien deze concordantie vermeld wordt in de tabel, opgenomen in artikel 7.4.13, eerste lid, of in de concordantielijst, bepaald krachtens voornoemd artikel 7.4.13, tweede lid.

De Vlaamse Regering kan die concordanties verfijnen en bepalen voor welke bestemmingsvoorschriften van de gewestplannen geen vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bestaat.

Krachtens de overeenkomstige bepalingen van art. 7.4.13 VCRO, wordt het bestemmingsvoorschrift 'Industriegebieden' van de plannen van aanleg, volgens de aldaar aangegeven tabel, geconcordeerd met de categorie van gebiedsaanduiding 'Bedrijvigheid'. Het typevoorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding 2. 'Bedrijvigheid', en meer specifiek 2.7 'Gebied voor zeehaven en watergebonden bedrijven' zoals aangegeven in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (11/04/2008), bepaalt daarbij onder meer:

'Het gebied is bestemd om te functioneren als Vlaams havengebied als onderdeel van de haven. Het is bestemd voor zeehavengebonden en zeehavengerelateerde industriële en logistieke activiteiten en distributie-, opslag- en overslagactiviteiten die gebruikmaken van en aangewezen zijn op de zeehaven infrastructuur. In dit gebied is de opwekking van energie toegelaten.

(...) In het gebied zijn eveneens windturbines toegelaten, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. Er is geen specifieke aanduiding voor nodig.'

In deze context leveren de decretale bepalingen de principiële rechtsgrond voor de stedenbouwkundige vergunning. Verder in deze beslissing (zie rubrieken MER-paragraaf en 'Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening') wordt op basis van de beoordeling van de diverse elementen van de aanvraag aangetoond dat er aan de in het typevoorschrift vermelde voorwaarden wordt voldaan.

(...)

HET OPENBAAR ONDERZOEK

In toepassing van de Vlaamse codex Ruimtelijke Ordening en het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000, en latere wijzigingen, betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning en verkavelingsaanvragen, is de aanvraag onderworpen aan een openbaar onderzoek.

De aanvraag is verzonden naar de gemeente GENT voor de organisatie van het openbaar onderzoek. Het vond plaats van 20/08/2016 tot 19/10/2016. Er werden 265 bezwaren ingediend. De bezwaren handelen over:

(...)

Na onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen:

1. SLAGSCHADUW

Windturbines die worden opgericht op Vlaams grondgebied dienen inzake slagschaduw veroorzaakt door deze constructies te voldoen aan de geldende Vlarem-normering. De Vlarem-wetgeving beperkt de hinder doorslagschaduw tot maximaal 8u effectieve slagschaduw per jaar en maximaal 30 minuten effectieve slagschaduw per dag. Deze normering geldt ten opzichte van slagschaduwgevoelige objecten (d.i. een binnenruimte waar slagschaduw van windturbines effectieve hinder kan veroorzaken), zoals o.m. woningen, ziekenhuizen, kantoorgebouwen, schoolgebouwen,...

In kader van het project-MER, dat werd goedgekeurd door de dienst MER op 7 april 2016, werd een slagschaduwstudie uitgevoerd. De dienst MER verklaarde in haar goedkeuringsverslag dat het project-MER werd opgemaakt conform de richtlijnen van 24 november 2015 en dat alle noodzakelijke onderdelen in het project-MER-dossier werden opgenomen. Aangezien het project-MER definitief werd goedgekeurd, worden de methodiek en de resultaten van het onderzoek dan ook niet meer in vraag gesteld.

In de slagschaduwstudie werden vooreerst de relevante slagschaduwgevoelige objecten binnen een bepaalde zone rond de windturbine(s), met name de 4u contour, geïdentificeerd. Er werd in de Vlarem-wetgeving geopteerd op de 4u contour te hanteren als zone, omdat buiten deze contour de norm van 8u effectieve slagschaduw per jaar nooit overschreden kan worden.

De exploitant houdt de gegevens (windrichting, productie, zon/schaduw,...) die nodig zijn voor het berekenen van de effectieve slagschaduw ter beschikking. Deze gegevens worden, samen met de coördinaten en de slagschaduwkalender van elk relevant slagschaduwgevoelig object, bijgehouden in een logboek. De exploitant stelt de eerste 2 jaren een controlerapport op.

Uit de slagschaduwstudie blijkt dat de nieuwe turbines in het Skaldenpark een toename veroorzaken van de slagschaduw, en dit ook ter hoogte van de slagschaduwgevoelige elementen. In de studie worden de schaduwgevoelige objecten door middel van gebouwpunten (d.i. punten aangeduid in de modellering ter hoogte van woningen of woninggroepen) benoemd, waarbij steeds een overzicht wordt gegeven van de geschatte slagschaduw. Ter hoogte van een aantal slagschaduwgevoelige elementen zal de norm van 8u slagschaduw per jaar en/of 30 minuten slagschaduw per dag overschreden worden. De turbines die een overschrijding van de norm veroorzaken ter hoogte van waarnemingspunten worden voorzien van een automatische stilstandsmodule, waardoor de turbine wordt stilgelegd indien de normen overschreden worden.

In de studie werden bovendien de cumulatieve effecten van voorliggend project met de reeds bestaande en vergunde windturbines in de directe omgeving onderzocht. De cumulatieve effecten op slagschaduw zijn beperkt. Aangezien de turbines die het cumulatief effect veroorzaken voorzien moeten worden van een stilstandmodule, zal ook hier voldaan kunnen worden aan de geldende Vlarem-normering.

Er dient echter op gewezen dat bij de slagschaduwstudie werd gerekend met de 'greenhouse mode'. De slagschaduwgevoelige objecten zijn dan gemodelleerd als glazen gebouwen die fictief loodrecht georiënteerd zijn op elke individuele windturbine, zodat deze uit alle richtingen slagschaduw kunnen ontvangen. De woningen hebben in het model in alle richtingen ramen, doch in de realiteit is dit niet het geval. De berekeningen dienen dan ook als 'worst-case' geïnterpreteerd te worden.

Voorliggend project kan dus, mits het nemen van de nodige milderende maatregelen, te allen tijde voldoen aan de geldende Vlare-normering. Het normenkader van Vlare is helder en duidelijk en stelt de inplanting van Windturbines (onder meer) afhankelijk van de hindernisaspecten (geluid en slagschaduw). De normen in Vlare zijn de aanvaardbare en algemeen geldende normen in Vlaanderen. Rekening houdend met deze normen kan er geen sprake zijn van een overschatting van het slagschaduw effect. Deze norm is immers te respecteren. Het verplicht moeten respecteren van deze normen in relatie tot de afstand van de inplanting ten aanzien van woningen zal ertoe leiden dat één of meerdere windturbines niet permanent kunnen functioneren en moeten inboeten aan rendabiliteit door de installatie van een stilstandmodule.

Het is dan ook niet redelijk om bovenop dit normenkader bijkomende voorwaarden te eisen of op te leggen.

Noch maakt een aanpassing van de huidige regelgeving deel uit van voorliggende vergunningsaanvraag.

Tot op heden is geen wetenschappelijke studie voorhanden waarin het oorzakelijk verband tussen slagschaduw en mogelijke negatieve effecten voor de gezondheid (zoals epileptische aanvallen en zeeziekte) wordt aangetoond. De turbines van voorliggende aanvraag worden ingeplant op ca. 900m van de R4. Met betrekking tot het aspect veiligheid toont de veiligheidsstudie, gevoegd bij het project-MER, aan dat de risico's voor de openbare weg als aanvaardbaar worden gezien'.

Het mogelijke rendementsverlies en/of schade aan zonnepanelen door slagschaduw vormt geen stedenbouwkundig aspect dat bij de beoordeling van een stedenbouwkundige aanvraag dient te worden afgewogen.

De gevraagde bijkomende instrumenten (online en real-time toepassing, individuele slagschaduwkalender) komt bovenop de wettelijke bepalingen en kan bijgevolg niet worden opgelegd aan de bouwheer. In onderling overleg kan hierover evenwel tot een overeenkomst worden gekomen.

Het bezwaar is niet gegrond. Er wordt evenwel in de bijzondere voorwaarden opgenomen dat het project te allen tijde dient te voldoen aan de geldende Vlare-normering.

2. GELUIDSHINDER

Windturbines die worden opgericht op Vlaams grondgebied dienen zich te richten naar de sectorale normen zoals bepaald in de Vlare-regelgeving. De toegelaten richtwaarden voor geluid worden in Vlare aangegeven in decibel gedurende de dag, avond en nacht en per gebiedsbestemming. Hierbij gelden de strengste normen in woongebied en de minst strenge in industriegebied. Voor gebieden op minder dan 500m van een KMO en industriegebied gelden aangepaste richtwaarden. Indien het oorspronkelijk omgevingsgeluid hoger is dan de richtwaarde, kan daarnaast het achtergrondgeluid als norm gehanteerd worden. In deze gevallen is een afstand van minimaal 3 keer de rotordiameter vereist.

In kader van het project-MER, dat werd goedgekeurd door de dienst MER op 7 april 2016, werd een geluidstudie uitgevoerd. De dienst MER verklaarde in haar goedkeuringsverslag dat het project-MER werd opgemaakt conform de richtlijnen van 24 november 2015 en dat alle noodzakelijke onderdelen in het project-MER-dossier werden opgenomen. Aangezien het project-MER definitief werd goedgekeurd, worden de methodiek en de resultaten van het onderzoek dan ook niet meer in vraag gesteld.

Voor de effectvoorspelling werd een akoestisch overdrachtsmodel opgesteld om het specifieke geluid van de windturbines te bepalen. De geluidsoverdrachtberekeningen werden uitgevoerd volgens de norm ISO 9613-2 met behulp van het computerprogramma 'IMMI'. De berekeningen werden uitgevoerd voor de meest kritische windrichting, t.t.z. de windrichting van iedere geluidsbron naar ieder immissiepunt. Voor elke windturbine werd in het overdrachtsmodel rekening gehouden met een geluidsspectrum met een vrij hoog geluidsvermogeniveau in de lage frequenties. Deze lage frequenties kunnen bepalend zijn voor het geluidsimmissieniveau in de omgeving van de turbines. Dit heeft te maken met de luchtdichtheid waardoor de verschillende golf frequenties in mindere of meerdere mate geabsorbeerd worden en zich kunnen voortplanten. Op relatief korte afstand speelt dit nauwelijks. Op grotere afstanden zijn het de laagfrequente golven die het minst geabsorbeerd worden en bijgevolg het verst kunnen reiken. Aangezien de berekeningen spectraal werden uitgevoerd, werd er wel degelijk rekening gehouden met het laagfrequent geluid in de evaluatie.

Het specifiek geluid van de gezamenlijke impact van de geplande turbines en de referentieturbines betekent geen overschrijding van de richtwaarden van de dagperiode. Voor de avond- en nachtperiode worden de richtwaarden ter hoogte van een aantal meetpunten overschreden. Het argument dat het achtergrondgeluid van de activiteiten in het Skaldenpark en op de R4 's nachts grotendeels wegvalt, waardoor de windturbines auditief nadrukkelijker aanwezig zullen zijn, wordt ondervangen doordat 's nachts strengere normen worden gehanteerd dan overdag.

Er dient evenwel benadrukt dat enkele aangehaalde handelingen in het bezwaarschrift (zoals het 'resetten' van de turbine) doorgaans niet frequent voorkomen. Bovendien wordt dit ondervangen doordat te allen tijde, dus bij elke werking van de turbines, aan de Vlaremnormering dient voldaan te worden.

Er bestaan echter verschillende technologische mogelijkheden om ervoor te zorgen dat windturbines aan een gereduceerd vermogen draaien en op die manier een lager brongeluidvermogen kennen. Mits het reduceren van het geproduceerde brongeluid kan evenwel worden voldaan aan de geldende Vlaremnormering.

Bijkomende studies in functie van de laag frequente component zijn dan ook niet vereist, om die reden dat kan worden voldaan aan de geldende wetgeving inzake geluid.

Het is dan ook niet redelijk om bovenop dit normenkader bijkomende voorwaarden (zoals aankoop van een meettoestel, een online en real-time toepassing inzake geluid) te eisen of op te leggen.

Het bezwaar is niet gegrond. Ter zake wordt wel als bijzondere voorwaarde bij deze vergunning opgelegd dat het project te allen tijde dient te voldoen aan de geldende sectorale voorwaarden van de Vlaremwetgeving.

3. VISUELE HINDER

Visuele hinder is een subjectief evaluatiecriterium en hierdoor moeilijk te weerhouden. De windturbines worden ingeplant binnen een grootschalig industriegebied en vormen in die zin de grens met de open ruimte van het agrarisch gebied.

Verwijzend naar de omzendbrief R0/2014/2 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines' dienen windturbines zoveel als mogelijk gebundeld te worden opgesteld. De voorkeur gaat dan ook uit naar een ruimtelijke concentratie in zeehavengebieden, industriegebieden of in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende infrastructuren.

De voorliggende inplantingslocatie situeert zich op het oostelijk deel van het bedrijventerrein Skaldenpark. De meest zuidelijk ingeplante turbine, WT1, situeert zich op ca. 200m van de grens van het bedrijventerrein. Tussen het bedrijventerrein en het dorp Oostakker situeert zich het koppelingsgebied Oostakker-Noord, dat de overgang verzorgt tussen het industriegebied en de woonfuncties. Gezien de afstand tussen beide harde

functies en de aanwezigheid van het koppelingsgebied kan bezwaarlijk worden gesteld dat de bewoners van Oostakker zich omsingeld zullen voelen door de windturbines.

De Gentse Kanaalzone kent tenslotte een sterke verwevenheid tussen wonen en industrie, waarbij koppelingsgebieden voorzien in een buffering tussen beide. Indien deze koppelingsgebieden zouden moeten voorzien in een integrale buffering van elke vorm van mogelijke impact veroorzaakt door windturbines, zou dit betekenen dat er nagenoeg geen mogelijkheid is om windturbines in te planten in de Gentse Kanaalzone. Dit kan geenszins de bedoeling zijn.

De bewoning ter hoogte van Oostakker situeert zich in de (directe) omgeving van het zeehavengebied, dat zich leent voor de inplanting van dergelijke grootschalige constructies en infrastructuur. Ook op heden wordt de omgeving gekenmerkt door grootschalige infrastructuur, zoals de 70kV hoogspanningsleiding ten zuiden van het bedrijventerrein en de R4-Oost aan de westelijke zijde, en bedrijfsgebouwen. Het is in dat opzicht dan ook niet mogelijk om zulke bouwwerken helemaal uit het zicht van de omliggende bebouwing te stellen. De turbines zullen, met een tiphoogte van 200m, zeker waarneembaar zijn vanuit de woonkern van Oostakker, doch de turbines sluiten aan bij de grootschaligheid van de zeehaven, die op heden ook al duidelijk waarneembaar is in de ruime omgeving. Dit project doet geen afbreuk aan de essentiële doelstelling van het koppelingsgebied Oostakker-Noord om de hinder van bedrijven af te schermen ten opzichte van de woonomgevingen. De turbines worden voorzien met 3 relatief langzaam draaiende wieken. De verhouding tussen de masthoogte en de rotordiameter is gebruikelijk en aanvaardbaar.

Het bezwaar is ongegrond.

4. LICHTSCHITTERING

Het effect van lichtreflecties treedt op wanneer het zonlicht weerkaatst op de wieken. Draaiende wieken van windturbines kunnen een verblindend effect hebben dat storend is voor omwonenden, mensen die in de omgeving werken of voorbijrijdende chauffeurs.

De wieken van de turbines van voorliggende aanvraag zijn echter behandeld met een speciale matte coating die het zonlicht voor een groot deel absorbeert, zodat er geen gevaar is op reflectie. Er kan bijgevolg worden besloten dat de vergunningsaanvrager Electrabel Engie de nodige maatregelen neemt om reflectie te vermijden.

Het bezwaar is ongegrond.

5. WAARDEVERMINDERING PATRIMONIUM

De stelling dat voorliggend project een waardevermindering van de omliggende eigendommen tot gevolg heeft, is een subjectief gegeven en is geen ruimtelijk aspect. Er dient op dezelfde wijze omgegaan met de vraag tot financiële compensatie. Aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning worden beoordeeld op basis van hun planologische verenigbaarheid en overeenstemming met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening. Het aspect waardevermindering/financiële tegemoetkoming maakt geen deel uit van de ruimtelijke beoordeling van het project. Het bezwaar is ongegrond.

6. VEILIGHEID

De windturbines zijn gecertificeerd volgens de norm IEC 61400-1. De turbines zijn voorzien van een remsysteem, een online controlesysteem, een bliksembeveiligingssysteem en ijsdetectiesysteem.

In de omgeving zijn al turbines vergund. Moderne gecertificeerde windturbines zijn veilig, toch bestaan er kleine risico's waarmee rekening moet gehouden worden bij de inplanting. Het betreft de aanwezigheid van bovengrondse hoogspanningsleidingen, fluxysleidingen, woongebieden (Oostakker, Desteldonk en Hijfte), kwetsbare locaties (scholen, ziekenhuizen, rusthuizen), Seveso-bedrijven.

De veiligheidsaspecten, de aanvaarding van bepaalde risico's en de normering ervan worden geregeld door VLAREM.

In kader van het project-MER, dat werd goedgekeurd door de dienst MER op 7 april 2016, werd een veiligheidsstudie uitgevoerd door erkende deskundigen.

Uit de uitgebreide veiligheidsstudie, die bij de vergunningsaanvraag werd gevoegd, en waarbij het plaatsgebonden risico, groepsrisico, ijswal en ijsworp, mastbreuk, gondelbreuk (afbreken van de gondel en/of rotor) én wiekbreuk werd onderzocht, blijkt dat voorliggend project geen aanleiding geeft tot onaanvaardbare risico's.

Bijgevolg kan worden geoordeeld dat de turbines geen aanleidingen zullen geven tot bijkomende ongevallen.

Het is dan ook onredelijk om bovenop het bestaande normenkader nog bijkomende voorwaarden te eisen of op te leggen.

Het bezwaar is ongegrond.

7. GEMEENTELIJK RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN (RSG)

In de bezwaren wordt een verkeerde interpretatie gegeven aan het begrip 'leefbaarheid'. Met een streven naar een verhoogde leefbaarheid heeft het RSG tot doel om te voorzien in de ondersteuning van de lokale handel en de uitbouw van basisvoorzieningen (post, kinderopvang, stedelijk dienstencentrum). Een middel hiertoe is het voorzien van een bepaald dienstenaanbod in lokale handelszaken die hiervoor een vergoeding ontvangen, waardoor tegelijk hun leefbaarheid vergroot (stimulerende rol van gemeente). Ook de realisatie van een kleinschalig project van sociale huur- en koopwoningen, de aanleg van vrachtwagensluizen en de realisatie van koppelingsgebieden heeft tot doel om de leefbaarheid te verhogen. Het RSG voorziet niet in beperkingen ten aanzien van de ontwikkeling van paarse bestemmingen binnen de kanaalzone.

In het richtinggevend gedeelte van het RSG wordt inderdaad gesteld dat rijen windturbines langs de R4-West en R4-Oost en als cluster binnen beide gewestwegen kunnen ingeplant worden. Huidige aanvraag wijkt dan ook af van deze richtinggevende doelstelling. Hierbij wordt wel opgemerkt dat er geen bindende bepalingen zijn die stellen dat windturbines enkel en alleen langsheen en binnen beide R4's kunnen voorzien worden. Het is eerder een weergave van een gewenst voorkeursscenario.

Het richtinggevend deel van het ruimtelijk structuurplan vormt het toetsingskader voor het ruimtelijk beleid, in dit geval van de stad Gent, doch een beleidskader kan niet rechtstreeks worden toegepast in het kader van de vergunningverlening. Het RSG heeft geen juridisch afdwingbaar karakter. De vaststelling dat een project niet in overeenstemming is met een ruimtelijk structuurplan, vormt op zich geen argument om te besluiten dat dit project ruimtelijk niet aanvaardbaar is. De elementen vervat in dit beleidskader kunnen echter wel deel uitmaken van de opportuniteitsafweging.

Mits uitgebreide motivatie kan wel worden afgeweken van de inhoud van het richtinggevend gedeelte van een ruimtelijk structuurplan (art. 2.1.2, §3 VCRO).

Overwegende dat het RSG echter al dateert van 2003; destijds was er een beperktere know-how aangaande windenergie; Dat de provincie Oost-Vlaanderen in 2009 voorzag in een gebiedsdekkend windplan, dat als Addendum bij het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) werd goedgekeurd. Binnen het richtinggevend deel van dit plan wordt het bedrijventerrein Skaldenpark integraal ingekleurd als potentiële inplantingslocatie voor windturbines. Dat hiermee het richtinggevend deel van het RSG als het ware werd overschreven;

Dat het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen een belangrijke Europese doelstelling is;

Dat de oprichting van windturbines kadert in de doelstellingen van de Europese richtlijn en van de Vlaamse Regering inzake de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen. De Vlaamse Regering stelt als doelstelling voorop om tegen 2020 13% van

het totale elektriciteitsverbruik te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen. Windenergie kan hierin een belangrijke bijdrage leveren. De elektriciteitsopwekking via windenergie vermijdt het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van voor het milieu schadelijke gassen;

Dat op vandaag nog maar slechts 6% van de energie die we in Vlaanderen gebruiken afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen. Het is dan ook nodig om bijkomende inspanningen te leveren.

Een cruciaal element in functie van het behalen van deze Vlaamse doelstelling is bijgevolge het positief benaderen van windturbines als nieuw element in het landschap en dit te kaderen in een lange termijnvisie op duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Bedrijventerreinen zijn uitermate geschikt voor de inplanting van windturbines, mits het naleven van de sectorale wetgeving, VLAREM in het bijzonder.

Uit de vaststelling dat het Skaldenpark wordt beschouwd als een potentiële inplantingslocatie en rekening houdend met de strikte naleving van het verstrengd normenkader binnen VLAREM dient geoordeeld te worden dat de visie zoals beschreven in het richtinggevend gedeelte van het RSG niet langer strikt te interpreteren is en er voldoende basis is om hiervan af te wijken. De inplanting van de windturbines vormt dan ook geen bedreiging voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. De ruimtelijke draagkracht en de ruimtelijke kwaliteit worden niet in het gedrang gebracht.

Het bezwaar is ongegrond.

8. INPLANTING: ROM-PROJECT & STRATEGISCH PLAN GENTSE KANAÁLZONE

In 1993 werd op initiatief van de Provincie Oost-Vlaanderen het ROM-project 'Gentse Kanaalzone' opgestart. ROM staat voor Ruimtelijke Ordening en Milieu. De ROM-aanpak in de Gentse Kanaalzone heeft als doel het ruimtelijk beleid, het milieubeleid, het mobiliteitsbeleid en het economisch beleid in dit zeehavengebied beter op elkaar af te stemmen.

Sinds 1993 wordt met alle betrokken publieke en private actoren in de kanaalzone een intensief proces van planning en visievorming gevoerd. Resultaat is het strategisch plan Gentse Kanaalzone dat op 9/11/2007 aan de Vlaamse minister-president werd overgemaakt. Het strategisch plan is opgevat als een beleidsplan dat naast een streefbeeld met economische, ruimtelijke en milieuoptyes voor de lange termijnontwikkeling van de Gentse kanaalzone, ook een uitvoeringsprogramma bevat met acties en maatregelen op korte en lange termijn. Het strategisch plan heeft mee de basis gevormd van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen Afbakening zeehavengebied Gent: inrichting R4-Oost en R4-West (15/07/2005) en Afbakening zeehavengebied Gent: fase 2 (20/07/2012). Deze zorgen voor het kader voor de ombouw van de R4 naar een volwaardige havenringweg en voor een afbakening van het zeehavengebied. Deze afbakening met bijhorende bestemmingswijzigingen zorgt voor rechtszekerheid bij bewoners, bedrijven en landbouwers over de zones voor bedrijvigheid, voor wonen en voor buffering.

Voorliggende aanvraag is niet gelegen binnen één van de gebieden waarvoor binnen deze ruimtelijke uitvoeringsplannen stedenbouwkundige voorschriften werden vastgelegd, waardoor de aanvraag dient te worden beoordeeld op basis van de geldende bestemming 'gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven' van het gewestplan Gentse en Kanaalzone.

Het projectgebied situeert zich evenwel ten noorden van het koppelingsgebied Oostakker-Noord (deelplan 3 van het gewestelijk RUP Afbakening zeehavengebied Gent - fase 2) en ten zuiden van het koppelingsgebied Desteldonk-Zuid (deelplan 9 van het gewestelijk RUP Afbakening zeehavengebied Gent - inrichting R4-Oost en R4-West).

Het koppelingsgebied Oostakker-Noord situeert zich ca. 200m in zuidelijke richting van het project (ter hoogte van de dichtstbij gelegen turbine, nl. WT1), het koppelingsgebied Desteldonk-Zuid ca. 50m (ter hoogte van de dichtstbij gelegen turbine, nl. VVT 4).

Gezien de turbines zich, door de aanwezigheid van de voornoemde koppelingsgebieden, op ruime afstand van de woonkernen Oostakker en Desteldonk bevinden en gelegen zijn binnen een geëigende zone waar principieel windturbines kunnen worden toegelaten, kan worden besloten dat de aanvraag in overeenstemming is met het ROM-project en het strategisch plan Gentse kanaalzone.

Het bezwaar is ongegrond.

9. HOOGTE WINDTURBINES

Voorliggende aanvraag voor 4 windturbines vormt, samen met het project van Sabeen (onze ref. 8.00/44021/40747.4) waarbij eveneens 4 turbines worden voorzien, een cluster van 8 windturbines op het bedrijventerrein Skaldenpark. Voor de uitvoering van dit gezamenlijk project zal echter éénzelfde type windturbine worden gehanteerd. Dit type turbine zal voldoen aan de maximale waarden die in voorliggende bouwaanvraag werden opgenomen (nl. maximale tiphoogte van 200m, maximale rotordiameter van 126m en maximale masthoogte van 143m).

Gezien de snelle evolutie in de energiemarkt, én het feit dat ontwikkelaars pas een bestelling voor een type windturbine kunnen plaatsen bij een leverancier zodra alle vergunningen hiervoor verkregen zijn (en de betreffende procedures enige tijd in beslag kunnen nemen) kan op het tijdstip van de vergunningsaanvraag nog geen absolute zekerheid worden gegeven over het exacte type turbine dat zal worden opgericht. Er wordt evenwel de garantie geboden dat alle 8 turbines van hetzelfde type zullen zijn.

In toepassing van de omzendbrief R0/2014/2 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines' dient er gestreefd te worden naar een gelijke hoogte en een gelijk type van turbines per groep van windturbines. Een mengeling van verschillende types en hoogtes op één locatie of locaties in elkaars nabijheid zijn storend. Duidelijk afgebakende groepen van windturbines zijn wel mogelijk. Een visueel samenhangend totaalbeeld moet nagestreefd worden.

De voorziene windturbines in het Skaldenpark staan ruimtelijk-visueel en landschappelijk in relatie met de vergunde windturbines in de directe omgeving van de site (Tower Automotive en Ghent Coal Terminal).

Het is echter onredelijk om binnen de grootschaligheid van de Gentse zeehaven als voorwaarde op te leggen dat alle opgerichte windturbines van éénzelfde type dienen te zijn. Dit zou immers verhinderen dat, vanuit het streven naar de meest maximale invulling van de energetische productie op de bedoelde site, de meest geschikte type turbine kan worden gerealiseerd. Dit gaat voorbij aan de doelstelling om te voorzien in een duurzame energieproductie.

Bovendien dient benadrukt dat het voorliggend project, met in totaal 8 windturbines op het Skaldenpark, wel degelijk als een aparte groep/cluster turbines beschouwd dient te worden, die weliswaar in relatie staat met de overige turbines binnen het havengebied, doch op deze locatie als een op zichzelf staand project dient te worden aanzien. Dat voorliggend project, waarbij alle turbines worden voorzien als hetzelfde type, wel degelijk voldoet aan de randvoorwaarden van de omzendbrief.

Het bezwaar is ongegrond.

(...)

13. CUMULATIE

Een onderzoek naar de bestaande klachten vormt, in toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004, geen vereist dossierstuk bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning. In het Project-MER werden de cumulatieve effecten van

voorliggend project met de bestaande en vergunde projecten in de omgeving onderzocht. Door de dienst MER werd, bij de goedkeuring van het Project-MER op 7/04/2016 bovendien bevestigd dat dit onderzoek voldoet aan de geldende bepalingen ter zake van het DABM. Het bezwaar is ongegrond.

14. INFORMATIEPLICHT

Voorliggende vergunningsaanvraag heeft betrekking op de realisatie van een windturbinepark met 4 turbines, dat samen met het project van Sabeen (onze ref. 8.00/44021/40747.4) zal resulteren in een cluster van 8 turbines. De beoordeling van dit project gebeurt op basis van onder meer de geldende planologische bestemming en de verenigbaarheid met de bestaande omgeving op het tijdstip van de aanvraag.

Het is onredelijk om te stellen dat buurtbewoners destijds, bij het verkrijgen van hun stedenbouwkundige vergunning voor het oprichten en/of verbouwen van een woning, niet werden ingelicht over de mogelijke toekomstige plannen om op deze locatie windturbines op te richten enerzijds, en de intentie van de stad Gent om positief advies te verlenen voor deze projecten anderzijds. Het is immers onmogelijk en kan geenszins de bedoeling zijn om, op het tijdstip van de beoordeling van een stedenbouwkundige aanvraag, reeds rekening te houden met alle mogelijke toekomstige ontwikkelingen van andere sites/gebieden. Dit zou ertoe kunnen leiden dat slechts in uitzonderlijke gevallen een stedenbouwkundige vergunning zou kunnen worden verleend. Enkel indien deze ontwikkelingen al dermate gekend zijn dat de concrete uitwerking ervan duidelijk is, zou hiermee rekening mee kunnen worden gehouden.

Het bezwaar is ongegrond.

15. INFOMOMENT 7 SEPTEMBER 2016

Het bedoelde infomoment werd kennelijk georganiseerd ingevolge de bepalingen uit Vlarem. In toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 vormt het houden van een infomoment over het project geen verplicht onderdeel van de vergunningsaanvraag. De vernoemde opmerkingen ter zake zijn dan ook zonder voorwerp. Het bezwaar is ongegrond.

16. MINIMALE AFSTAND TEN OPZICHTE VAN WONINGEN

Er is geen enkel beleidsdocument dat stelt dat windturbines aanvaardbaar zijn tot op 250m van woningen. Windturbines die worden opgericht op Vlaams grondgebied dienen zich te richten naar de sectorale normen zoals bepaald in de Vlarem-regelgeving. Hierbij wordt de inplanting van windturbines beoordeeld op basis van hun impact en niet op basis van te respecteren afstandsregels. De beoordeling gebeurt op basis van een normenkader rond geluid, slagschaduw en veiligheid om op basis daarvan te oordelen of één of meerdere windturbines aanvaardbaar zijn.

Het respecteren van in internationale (medische) studies geciteerde minimale afstanden in een grootteorde van 1.500m ten opzichte van elke woning zou ertoe leiden dat in de Gentse Kanaalzone en bij uitbreiding Vlaanderen nauwelijks tot geen windturbines kunnen ingeplant worden. Dit kan geenszins de bedoeling zijn rekening houdend met de verplichte Europese doelstellingen die België moet halen met betrekking tot hernieuwbare energie. Het is tevens onredelijk dat binnen de context van een grootschalig zeehaventerrein geen windturbines kunnen worden ingeplant en dit op basis van internationale (medische) studies.

Het bezwaar is ongegrond.

(...)

20. MER

Het Milieueffectenrapport werd opgesteld omdat voorliggend project valt onder de categorieën van projecten opgenomen in bijlage II van het project-MER-besluit (zie verder

bij 'MER-paragraaf'). Bijgevolg vormt het project-MER, in toepassing van art. 7, 5°, a) van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004, een verplicht onderdeel van de stedenbouwkundige aanvraag.

De beoordeling van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning kan geenszins tot doel hebben om het MER in vraag te stellen. Het project-MER werd immers op 7/04/2016 goedgekeurd door de dienst MER van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Het bezwaar is ongegrond.

21. BEBAKENING

In de vergunningsaanvraag wordt gesteld dat de turbines indien nodig bebakend zullen worden, afhankelijk van het advies van het Directoraat-Generaal Luchtvaart. Uit het advies van DGL van 5/08/2016 blijkt dat de turbines gelegen zijn in een zone categorie B en dienen voorzien te worden van dag- en nachtbebakening. Hiervoor dienen de bepalingen van paragraaf 7.3.1 van CIR-GDF03 gevolgd te worden. Het is dan ook niet redelijk om andere voorwaarden dan deze zoals bepaald in de circulaire op te leggen.

De impact hiervan dient echter te worden genuanceerd. Het is immers niet zo dat bebakening dient om de ruimere omgeving op te lichten, maar om de turbines te markeren en zichtbaar te maken voor het luchtverkeer. In dat opzicht is het dan ook niet zo dat de omgeving 'rood' zal kleuren door de bebakening.

Het bezwaar is ongegrond.

22. BESTEMMINGSGROND

De aanvraag is volgens het gewestplan gelegen in gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven.

Dit gebied is uitsluitend bestemd voor zeehaven- en watergebonden industriële bedrijven, distributiebedrijven, logistieke bedrijven en opslag- en overslaginrichtingen evenals toeleveringsbedrijven en synergiebedrijven van de watergebonden bedrijven en de bestaande gevestigde productiebedrijven. In dit gebied worden ook de volgende dienstverlenende bedrijven toegelaten voor zover zij complementair zijn met de voornoemde bedrijven : bankagentschappen, benzinstations en collectieve restaurants ten behoeve van de in de zone gevestigde bedrijven. Er wordt een bufferzone aangelegd aan de grens met de omliggende gebieden. In deze bufferzone worden geen handelingen en werken toegelaten die afbreuk doen aan de bufferzone, of aan de bestemming en/of de ruimtelijke kwaliteiten van het aangrenzend gebied. Het gebied en de bufferzone die het omvat, kunnen slechts worden gerealiseerd door de overheid.

Het oprichten van windturbines binnen dit gebied strijdt bijgevolg met deze bestemming want de turbines staan niet in functie van zeehaven- en watergebonden bedrijvigheid.

In toepassing van art. 4.4.9 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening mag bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor windturbines en windturbineparken in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan worden afgeweken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11/04/2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals dé tekst ervan is vastgesteld bij besluit van 11/04/2008.

Volgens de bepalingen van art. 7.4.13 VCRO wordt het bestemmingsvoorschrift 'Industriegebieden' van de plannen van aanleg geconcordeerd met de categorie van gebiedsaanduiding 'Bedrijvigheid'.

Het typevoorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding 2. 'Bedrijvigheid', en meer specifiek 2.7 'Gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven' zoals aangegeven in

de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11/04/2008 bepaalt daarbij onder meer:

'Het gebied is bestemd om te functioneren als Vlaams havengebied als onderdeel van de haven. Het is bestemd voor zeehavengebonden en zeehavengerelateerde industriële industriële en logistieke activiteiten en distributie-, opslag- en overslagactiviteiten die gebruikmaken van en aangewezen zijn op de zeehaveninfrastructuur. In dit gebied is de opwekking van energie toegelaten.

(...) In het gebied zijn eveneens windturbines toegelaten, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. Er is geen specifieke aanduiding voor nodig.'

In deze context leveren de decretale bepalingen de principiële rechtsgrond voor de stedenbouwkundige vergunning. Verder in deze beslissing (zie rubrieken 'MER-paragraaf' en 'Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening') wordt op basis van de beoordeling van de diverse elementen van de aanvraag aangetoond dat er aan de in het typevoorschrift vermelde voorwaarden wordt voldaan.

Het bezwaar is ongegrond.

(...)

24. KOPPELINGSGBIEDEN

De afbakening van het zeehavengebied Gent werd in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in de gewestelijke RUP's Afbakening zeehavengebied Gent — inrichting R4-Oost en R4-West en Afbakening zeehavengebied Gent — fase 2 vastgelegd. Het centrale uitgangspunt van de gewenste ontwikkeling van de Gentse Kanaalzone is het realiseren van een duurzame ontwikkeling binnen en tussen de verschillende beleidsterreinen zoals economie, ruimtelijke ordening, mobiliteit en milieu.

Eén van de krachtlijnen voor de ruimtelijke ontwikkeling omvat het uitbouwen van de buffers tussen bedrijvenzones en woonkernen tot koppelingsgebieden, die een band hebben met beide naastgelegen functies én met het functioneren van het zeehavengebied Gent. Door een actieve uitbouw van ruimtelijk logisch op elkaar aansluitende functies worden het gebieden met een eigen en waardevolle bijdrage aan het functioneren van de Gentse kanaalzone. Een actieve landschapsopbouw vindt er plaats.

Het concept 'koppelingsgebied' gaat terug tot het ROM-project uit 1993, een periode toen er nog maar nauwelijks sprake was van windenergie. Binnen het conceptueel denken rond de invulling en de doelstelling van de koppelingsgebieden was het dan ook geenszins de bedoeling dat deze gebieden gingen voorzien in de buffering van elke mogelijke impact die wordt veroorzaakt door één of meerdere windturbines.

De Gentse Kanaalzone kent een sterke verwevenheid tussen wonen en industrie waarbij de koppelingsgebieden voorzien in een buffering tussen beiden. Indien deze koppelingsgebieden moeten voorzien in een integrale buffering van elke vorm van mogelijke impact veroorzaakt door windturbines zou dit betekenen dat er nagenoeg geen mogelijkheid is om windturbines in te planten in de Gentse Kanaalzone. Dit kan geenszins de bedoeling zijn.

De windturbines, met een maximale tiphoogte van 200m, zullen uiteraard boven de schermen en bosbuffers uitkomen. Dit doet echter geen afbreuk aan de essentiële doelstelling om de hinder van bedrijven af te schermen ten opzichte van de woonomgevingen.

Zie ook de behandeling van bezwaar 8 inzake de overeenstemming van voorliggend project met de principes van het strategisch plan en de koppelingsgebieden Oostakker-Noord en Desteldonk-Zuid in de omgeving.

Het bezwaar is ongegrond.

25. GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING - INPLANTING - VLAAMSE CODEX RUIMTELIJKE ORDENING (VCRO)

Het is inderdaad zo dat het Skaldenpark geen hoge verticale structuren heeft. Het plaatsen van windturbines zal het visueel aspect dus zeker wijzigen. Bovendien reikt de impact van de windturbines uiteraard verder dan enkel de plaats van de inplanting. Het is echter niet zo dat de windturbines de druk op het randstedelijke woonlandschap van Desteldonk en Oostakker in die mate verhogen dat de draagkracht van deze woongebieden in het gedrang komt. De windturbines worden ingeplant binnen een grootschalig industriegebied en vormen in die zin de grens met de open ruimte van het agrarisch gebied.

Verwijzend naar de omzendbrief R0/2014/2 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines' dienen windturbines zoveel als mogelijk gebundeld te worden opgesteld in functie van het garanderen van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkt Vlaanderen. De voorkeur gaat dan ook naar een clusteropstelling, en een ruimtelijke concentratie in zeehavengebieden, industriegebieden of in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende infrastructuur zoals wegen, spoorwegen, rivieren, kanalen, hoogspanningsleidingen,...

Een project dient aan te sluiten bij de schaal en de opbouw van het landschap in kwestie, en tast de structuur en de essentiële functies van de randstedelijke gebieden of het buitengebied niet aan. Zoals uiteengezet in de behandeling van bezwaar 3, is voorliggend project hiermee in overeenstemming.

De aanvraag brengt de goede ruimtelijke ordening niet in het gedrang. Het is dan ook niet zo dat de aanvraag in toepassing van artikel 4.3.1 VCRO moet geweigerd worden.

Zoals uiteengezet in de behandeling van bezwaar 22, vormen de decretale bepalingen van art. 4.4.9 de principiële rechtsgrond voor de stedenbouwkundige vergunning. Het is inderdaad correct dat dit geen verworven recht betreft en dat de overeenstemming van het project met de goede ruimtelijke ordening nog dient te worden afgewogen. Verder in deze beslissing (zie rubrieken MER-paragraaf en 'Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening') wordt op basis van de beoordeling van de diverse elementen van de aanvraag aangetoond dat het project de goede ruimtelijke ordening niet in het gedrang brengt.

De LACSAWEP-studie is een academisch-theoretische oefening. Deze studie onderzoekt op welke manier windturbines op een landschappelijk verantwoorde manier kunnen ingeplant worden in agrarische en open ruimtegebieden. In essentie is het vermelden van deze studie niet relevant binnen de context van aanvragen tot inplanting windturbines in een gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven.

Het bezwaar is ongegrond.

(...)

27. MEDISCH ASPECT

Tot op heden is geen wetenschappelijke studie voorhanden waarin het oorzakelijk verband tussen geluidshinder en slagschaduw en mogelijke negatieve effecten voor de gezondheid (zoals epileptische aanvallen en zeeziekte), ten gevolge van de werking van de windturbines wordt aangetoond.

Het bezwaar is ongegrond.

28. GROENE ENERGIE — ZONNEPANELEN

Voorliggende aanvraag omvat het oprichten van 4 windturbines op het Skaldenpark. Het is onredelijk om te stellen dat in het Project-MER andere alternatieven van duurzame energie dienden te worden onderzocht.

De beoordeling van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning kan geenszins tot doel hebben om het MER in vraag te stellen. Het project-MER werd immers op 7/04/2016 goedgekeurd door de dienst MER van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Het bezwaar is ongegrond.

Gelet op het bovenstaande wordt besloten dat de bezwaren ontvankelijk doch ongegrond worden bevonden. De ruimtelijke inpasbaarheid van het project wordt verder bij de paragraaf 'Goede ruimtelijke ordening' beoordeeld.

(...)

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

De aanvraag omvat het oprichten van 4 windturbines in het Skaldenpark.

Het Skaldenpark is een bedrijvenpark dat ten oosten van de John Kennedylaan (R4-Oost) is gelegen, tussen de noordelijke rand van Oostakker en het kanaaldorp Desteldonk. In de oostelijke richting is er de open ruimte van het agrarisch gebied, nl. de Moervaartvallei. In westelijke richting en binnen het Skaldenpark is de grootschaligheid van de industriële activiteiten dominant aanwezig.

De 4 identieke windturbines worden ingeplant in het oostelijk deel van het Skaldenpark.

De windturbines hebben een maximale ashoogte van 143m, een maximale rotordiameter van 126m en een maximale tiphoogte van 200m.

De rotor van de windturbines bestaan uit 3 wieken. De windturbines zijn van het traag draaiende type.

De windturbines zijn opgevat als een stalen of betonnen buistoren, in lichtgrijze kleur en behandeld met een speciale matte coating om lichtreflecties te vermijden.

De fundering van de turbines bestaat uit een betonnen massief en zullen een cirkel met een diameter van ca. 24m rondom het centrum van de turbine innemen.

De windturbines zijn gecertificeerd volgens de norm IEC 61400-1.

In functie van de bouw van de windturbines worden er 4 werkplatformen voorzien van ca. 1.000m², die dienst doen als kraanzone, tijdelijke opslagplaats, voormontagezone. Deze werkplatformen zullen zowel tijdens de opbouw van de turbines als bij het onderhoud ervan noodzakelijk zijn.

Indien vereist wordt een toegangsweg met een breedte van ca. 4,5m voorzien.

De werkplatformen en toegangswegen worden voorzien in een waterdoorlatende steenslagverharding.

De turbines hebben elk een maximaal elektrisch vermogen van 3,5MW. De bijdrage van dit project aan hernieuwbare energie in Vlaanderen komt overeen met het jaarlijks verbruik van meer dan 9.600 gezinnen (berekend op basis van een 3,45MW type turbine en een verbruik van 3.500 kWh/gezin).

Gelijktijdig als voorliggende aanvraag, werd door Sabeen nv een stedenbouwkundige aanvraag ingediend voor het oprichten van 4 windturbines in het Skaldenpark (onze ref. 8.00/44021/40747.4). Deze turbines worden ingeplant tussen de John Kennedylaan en het voorliggend project. Beide, afzonderlijk ingediende, dossiers dienen feitelijk als één gezamenlijk project van 8 windturbines te worden beschouwd. Beide dossiers resulteren in 2 oost-west georiënteerde lijnopstellingen van telkens 4 windturbines.

De turbines in het Skaldenpark sluiten aan bij de vergunde en bestaande turbines in het Gentse havengebied. Vlakbij situeren zich de 3 turbines van Ghent Coal/Tower Automotive, de 2 turbines van Rodenhuize en de 3 turbines van Volvo Cars.

(...)

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De aanvraag is principieel in strijd met het van kracht zijnde plan, meer bepaald omdat de turbines niet in functie staan van de zeehaven- en watergebonden bedrijvigheid.

In toepassing van art. 4.4.9 VCRO mag het vergunningverlenende bestuursorgaan bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor windturbines of windturbineparken, alsook voor andere installaties voor de productie van energie of energierecuperatie in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals in de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.

Overwegende dat, conform de categorie van gebiedsaanduiding 'Bedrijvigheid' van bovengenoemd besluit van 11 april 2008, in dit gebied eveneens windturbines zijn toegelaten, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. Dat er geen specifieke aanduiding voor nodig is.

De aanvraag omvat het oprichten van 4 windturbines op het oostelijk deel van het bestaand bedrijventerrein het Skaldenpark.

De oprichting van Windturbines kadert in de doelstellingen van de Europese richtlijn en van de Vlaamse Regering inzake de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen. De Vlaamse Regering stelt als doelstelling voorop om tegen 2020 13% van het totale elektriciteitsverbruik te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen. Windenergie kan hierin een belangrijke bijdrage leveren. De elektriciteitsopwekking via windenergie vermijdt het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van voor het milieu schadelijke gassen.

Een cruciaal element in functie van het behalen van deze Vlaamse doelstelling is bijgevolg het positief benaderen van windturbines als nieuw element in het landschap en dit te kaderen in een lange termijnvisie op duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Overwegende dat het voorliggend project op een relevante manier kan bijdragen om de voormelde doelstellingen te realiseren.

Overwegende dat de beleving van een landschap met windturbines iets anders kan benaderd worden dan zonder windturbines, weliswaar in positieve zin omwille van het 'groene' element dat positief bijdraagt aan de energietransitie in Vlaanderen.

Overwegende dat dergelijke vrij nieuwe 'energielandschappen' vanuit de bevoegdheid en de bezorgdheid van de Vlaamse overheid om het aandeel van groene energievoorzieningen relevant op te drijven, op vandaag een noodzaak zijn; dat op tientallen zorgvuldig geselecteerde locaties in Vlaanderen het bestaansrecht van deze landschappen reeds wordt aangetoond, zonder dat daarvoor een ontoelaatbare landschappelijke impact wordt veroorzaakt; dat de landschappelijke impact aanvaardbaar is, volgt in ruime mate uit het feit dat, conform de voormelde omzendbrief, wordt gestreefd naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende structuren, zoals wegen, en in of aansluitend bij haven- en industriegebieden.

De voorziene windturbines zijn, zoals op iedere andere locatie in Vlaanderen, door hun hoogte van een andere orde dan de bestaande landschapselementen. Ze overstijgt deze. Het is dan ook de bedoeling om ze ergens te laten bij aansluiten en om ze ergens mee te kunnen associëren.

Verwijzend naar de omzendbrief R0/2014/02 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines', dienen windturbines zoveel als mogelijk gebundeld te

worden zodat de resterende open ruimte in het al sterk verstedelijkt Vlaanderen gegarandeerd wordt. Er wordt gestreefd naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in zeehavengebieden, industriegebieden of in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende infrastructuur zoals wegen, spoorwegen, waterwegen, hoogspanningsleidingen,...

Bij de locatiekeuze dient afgewogen te worden of het project aansluit bij de schaal en de opbouw van het landschap in kwestie en of de structuur en de essentiële functies van de randstedelijke gebieden of het buitengebied niet wordt aantast.

Zeehavengebieden, havengebieden en de aansluitende terreinen zijn vanuit ruimtelijk, milieu- en windtechnisch oogpunt, alsook vanwege hun bestemming als economische poort, prioritaire inplantingslocaties voor windturbines of een windturbinepark. Door hun ligging en oriëntatie vormen die terreinen windrijke zones. De bestaande infrastructuur en netaansluiting zorgen voor de vereiste bereikbaarheid.

Voor de inplanting werd gebruik gemaakt van de nog beschikbare ruimte op het bedrijventerrein Skaldenpark.

Het bedrijventerrein Skaldenpark is gesitueerd aan de oostzijde van de R4-oost John Kennedylaan, doch sluit aan op de industriële en zeehavengerelateerde bedrijvigheid van de Gentse zeehaven ten westen van de R4-oost. Ten noorden van het Skaldenpark is de woonkern van Desteldonk gelegen, doch afgescheiden van het bedrijventerrein door het koppelingsgebied Desteldonk-Zuid. In zuidelijke richting, en afgescheiden door het koppelingsgebied Oostakker-Noord, situeert zich de woonkern van Oostakker. De directe omgeving wordt gekenmerkt door industriële gebouwen en constructies, en de hoogspanningsleiding ten zuiden van het bedrijventerrein.

De windturbines worden voorzien binnen de grootschaligheid van het zeehavengebied als economische poort. De turbines worden als cluster ingeplant en markeren de grens tussen de zeehaven en de omliggende open ruimte. Bovendien vormen deze 4 windturbines een onderdeel van een groter windturbinepark. Samen met de 4 windturbines aangevraagd door Sabeen nv (onze ref. 8.00/44021/40747.4) vormen ze in totaal een cluster van 8 windturbines.

Het project sluit voorts aan bij de reeds vergunde en gerealiseerde windturbines in de haven. Zo vormen ze een ruimere cluster met de turbines ten westen van de John Kennedylaan, meer bepaald de turbines aan Rodenhuize, Ghent Coal Terminal en Tower Automotive).

Het project vormt evenwel, samen met de 4 gelijktijdig aangevraagde turbines van Sabeen nv, een op zichzelf staande cluster, waarbij alle turbines zullen worden uitgevoerd in hetzelfde type.

Met het gezamenlijk project worden dan ook 2 oost-west georiënteerde rijen van telkens 4 windturbines bekomen.

De windturbines vormen, samen met de bestaande turbines in de haven, een logisch geheel binnen de grootschalige omgevingscontext van de Gentse zeehaven. Het bundelingsprincipe wordt gerespecteerd.

De grootschaligheid van de omgeving maakt dat windturbines, als verticaal dominerend landschapselement, ruimtelijk verenigbaar zijn met deze voorziene locatie.

Het inplanten van windturbines binnen het zeehavengebied voegt een nieuwe laag toe aan het industrieel-maritiem landschap. De windturbines, als verticaal structurerend element, geven verder mee vorm aan het energielandschap in de kanaalzone.

De turbines worden voorzien met 3 relatief langzaam draaiende wieken. De verhouding tussen de masthoogte en de rotordiameter is gebruikelijk en aanvaardbaar.

De specifieke inplantingslocatie is vlot ontsluitbaar.

De bijkomende infrastructuurwerken blijven beperkt tot een aantal werkvlakken en wegenaanslag en worden voorzien in, waterdoorlatende materialen.

Bij het dossier werd een visualisatie van het project gevoegd. Op basis van deze visualisatie kan tevens worden besloten dat de impact op het landschap aanvaardbaar is.

De inplanting van de windturbines in het grootschalig zeehavengebied, met voornamelijk logistieke activiteiten, sluit aan bij de schaal en de opbouw van het industriële landschap en brengt de basisbestemming - het functioneren als een zeehaven- en watergebonden industriegebied - niet in het gedrang. De aanvraag is in overeenstemming met de ruimtelijke draagkracht van het terrein en tast de structuur en de essentiële functies van het naburige buitengebied niet aan.

De specifieke inplanting van windturbines kadert binnen de visie om de grote lijninfrastructuren binnen de Gentse zeehaven te accentueren.

De aanvraag wijkt af van het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Gent, waarin wordt bepaald dat rijen windturbines langs de R4-west en R4-oost en groepsgewijs binnen beide R4's kunnen worden ingeplant. Het RSG omvat echter geen bindende bepalingen die stellen dat windturbines enkel langs en binnen beide R4's kunnen worden voorzien. Het Skaldenpark werd binnen het Windplan van Oost-Vlaanderen, dat als addendum bij het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan werd goedgekeurd in 2009, integraal aangeduid als potentiële inplantingslocatie. Hiermee werd het richtinggevend deel van het RSG als het ware overschreven.

Een afwijking ten aanzien van het RSG is bijgevolg te verantwoorden, evenzeer om reden dat grootschalige windturbines bijdragen tot de energietransitie in Vlaanderen.

Het RSG dateert bovendien van 2003. In die tijd had Vlaanderen een veel beperktere know-how omtrent windenergie.

De 4 turbines kunnen voorzien in een jaarlijks energieverbruik van meer dan 9.600 gezinnen en dragen bijgevolg op een relevante manier bij om de doelstellingen die de Vlaamse overheid heeft vooropgesteld tegen 2020 te kunnen realiseren.

Rekening houdend met het voorgaande dient geoordeeld te worden dat de visie zoals beschreven in het richtinggevend deel van het RSG niet langer strikt te interpreteren is. Een afwijking ten aanzien van het RSG is dan ook te verantwoorden.

Gelet op het gunstig advies van de provincie Oost-Vlaanderen - Dienst Ruimtelijke Planning en de Polder van Moervaart en Zuidlede.

Gelet op het voorwaardelijk gunstig advies van het college van burgemeester en schepenen, het Havenbedrijf Gent, Elia Asset nv en het Directoraat-Generaal Luchtvaart.

Gelet dat er tijdens het openbaar onderzoek 265 bezwaren werden ingediend. Dat de inhoud van deze bezwaren werd onderzocht en ongegrond werd verklaard (zie behandeling van de bezwaren in paragraaf 'Openbaar onderzoek').

MER-paragraaf

Hef voorgenomen project omvat, samen met de gelijktijdig ingediende aanvraag van Sabeen nv (onze ref. 8.00/44021/40474.4), een cluster van 8 windturbines op het industrieterrein Skaldenpark in Gent.

Deze activiteiten zijn onderworpen aan de MER-plicht volgens het project-MER-besluit, met name: (...)

Voor categorieën van projecten opgenomen in bijlage II van het project-MER-besluit, is het indienen van een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de MER-plicht mogelijk. Door de initiatiefnemer wordt echter afgezien van dit verzoek.

De initiatiefnemer heeft er bij de start van de MER-procedure expliciet voor gekozen om de in de kennisgeving voorgestelde methodologie reeds verder uit te werken tot ontwerp-MER en beide gebundeld in te dienen als één document.

De dienst MER van de Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid verklaarde het kennisgevingsdossier volledig op 24/08/2015. De bijzondere richtlijnen dateren van 24/11/2015. Het definitieve MER werd ontvangen op 25/02/2016.

De dienst MER is van mening dat het project-MER alle vereiste onderdelen in voldoende mate bevat. Bijgevolg werd op 7/04/2016 het project-MER goedgekeurd.

Overwegende dat de conclusie van bovenstaande impactanalyse is dat het om een ruimtelijk kwalitatief project gaat dat geen negatieve impact heeft op de omgeving, dat de windturbines een nieuwe laag toevoegen aan het havenlandschap en zo het energielandschap in de kanaalzone verder mee vormgeven.

Gelet op het bovenstaande wordt besloten dat de aanvraag, mits het naleven van de onderstaande voorwaarden, in overeenstemming is met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening en, mits toepassing van art. 4.4.9 VCRO, voor vergunning in aanmerking komt.

...

Dit is de bestreden beslissing.

De heer Koen MESTDAG, de heer Luc MEERT, de heer Koen VAN DER SYPE en de heer Tony BAETSLÉ vorderen met een aangetekende brief van 28 april 2017 eveneens de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1617/RvVb/0608/A. Ook de heer Willy VAN DE VOORDE vordert met een aangetekende brief van 28 april 2017 de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1617/RvVb/0617/A.

Tegen de stedenbouwkundige vergunning van 17 februari 2016 waarbij de verwerende partij aan de nv SABEEN de oprichting vergunt van 4 windturbines op het westelijk deel van het Skaldenpark Haven Gent, werden vorderingen tot vernietiging bij de Raad ingesteld. Deze beroepen hebben als rolnummers 1617/RvVb/0624/A en 1617/RvVb/0625/A.

3.

De deputatie van de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen weigert op 9 februari 2017 de milieuvergunning aan de tussenkomende partij voor het exploiteren van de door haar gevraagde 4 windturbines. Deze vergunningverlenende overheid weigert op 9 februari 2017 eveneens de milieuvergunning aan de nv SABEEN voor de overige 4 windturbines.

Tegen die beslissingen is administratief beroep ingesteld bij de Vlaamse minister van Omgeving waar, volgens de verklaringen van de partijen op de zitting, de beroepen nog hangende zijn.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van de vordering

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen met betrekking tot de tijdigheid van de vordering.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij stelt als derde-belanghebbende overeenkomstig artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO over een belang te beschikken. Zij stelt een bezwaarschrift te hebben ingediend dat in de bestreden beslissing ontvankelijk werd bevonden.

Zij stelt aanpalend eigenaar te zijn van het bouwperceel waarop WT3 zal worden opgericht. Deze WT3 wordt ingeplant op amper 65 m van de kantoorruimtes van haar bedrijfssite, wat onvermijdelijk lawaaihinder, slagschaduw, visuele hinder genereert door het continu roteren van de wieken en leidt tot verstoring van de visuele omgeving en het werkklimaat. De refter bevindt zich op de begane grond en geeft eveneens uitzicht op de locatie van WT3. Ook is er een aansluitend terras dat toelaat om in open lucht te pauzeren of te lunchen. Het terras en de refter zijn toegankelijk voor alle persoonsleden. Er bevindt zich hier nog een mooie groenzone (met hoge bomen). De verzoekende partij voegt foto's toe 'met zicht op beoogde inplanting van de windturbine 3'.

Ook de aanvraag voor de overige drie windmolens van ENGIE ELECTRABEL in combinatie met de vier windmolens door SABEEN in de nabijheid van de site van de verzoekende partij in het bedrijventerrein Skaldenpark genereren onvermijdelijk hinder en/of nadelen voor de verzoekende partij en haar werknemers: lawaaihinder, verstoring van de visuele omgeving, continu roteren van wieken, eventuele slagschaduw en het veiligheidsgevoel.

De verzoekende partij benadrukt de (zeer) nabije ligging van de windturbines, verwijst naar de weigering van de milieuvergunning op 9 februari 2017 met het hierin vermelde advies van PMVC en het MER-rapport waarin werd vastgesteld dat de inplanting van de windturbines een belangrijk effect zal hebben op het landschap en visueel storend is binnen het bedrijventerrein waarbinnen de site van de verzoekende partij van alle hindergevoelige sites het dichtst ligt bij WT3.

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partij bij het beroep.

De verwerende partij merkt op dat in de bijzondere vergunningsprocedure geen administratief beroep kan worden ingesteld, anders dan wat de verzoekende partij doet uitschijnen. Het is niet omdat de bezwaren, die naar aanleiding van een vergunningsbeslissing tijdens het openbaar onderzoek worden ingediend, ontvankelijk worden bevonden door een administratieve overheid, dat die ontvankelijkheid automatisch moet worden doorgetrokken naar de ontvankelijkheid van het verzoekschrift tot vernietiging van die beslissing voor de Raad. Het behoort tot de bevoegdheid van de Raad om ambtshalve de ontvankelijkheid van een ingediende vordering te beoordelen.

De verzoekende partij kan zich niet baseren op een louter procedureel belang.

Evenmin volstaat het loutere nabuurschap van de verzoekende partij op zich niet zonder meer om haar het rechtens vereiste belang bij het beroep te verschaffen.

De door de verzoekende partij geschetste hinderaspecten dienen te worden genuanceerd. De afstand van WT3 tot de perceelgrens van de verzoekende partij bedraagt 66 m. De verzoekende partij slaagt er niet in om de mogelijke hinder of nadelen die zij met de bestreden vergunning denkt te ondervinden, *in concreto* aan te tonen.

Het bestaande zicht op de groenzone met hoge bomen zal niet verdwijnen door WT3 doordat die achter deze hoge bomen wordt ingeplant. De vermeende visuele hinder, verstoring van de visuele omgeving en dus het werkklimaat is verwaarloosbaar, minstens dient deze hinder ernstig te worden genuanceerd.

Los van het feit dat enige slagschaduw en hinder van continu roterende wieken niet concreet wordt aangetoond door de verzoekende partij, zijn haar kantoorruimtes schaduwgevoelig zoals blijkt uit de bespreking van de milieueffecten op p. 122 van het aanvraagdossier.

Wat de lawaaihinder betreft, wordt door de verzoekende partij niet aangetoond dat dit effectief nadelig zal zijn voor de verzoekende partij en haar werknemers. Haar bedrijf ligt in het Skaldenpark Haven Gent en dus middenin de kanaalzone in een gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven dat wordt gekenmerkt door de grootschaligheid van industriële activiteiten die daar dominant aanwezig zijn. De opgeworpen aspecten tonen niet aan dat de windturbines de normale mate van tolerantie in die zone zouden overstijgen.

De verzoekende partij kan niet met goed gevolg opwerpen dat hinder zal worden gegenereerd afkomstig van de overige drie windmolens van de tussenkomende partij, al dan niet in combinatie met de vier windmolens van Sabeen NV. Waar de verzoekende partij in haar verzoekschrift immers louter de hinder door WT3 uiteenzet, laat zij het na de hinder en/of nadelen door de inplanting van de overige drie windturbines van de tussenkomende partij te omschrijven. Met betrekking tot deze overige windturbines heeft de verzoekende partij geen belang bij haar beroep.

Evenmin heeft de verzoekende partij de stedenbouwkundige vergunning die is verleend aan de nv Sabeen aangevochten bij de Raad, waardoor zij uit een eventuele vernietiging van die vergunning geen voordeel kan halen.

Het blijkt niet dat het bedrijventerrein van de verzoekende partij als (het meest) hindergevoelig (want zogezegd het dichtst bij WT3) wordt omschreven. De verzoekende partij laat alleszins na dit concreet aan te tonen. Bovendien is het bedrijf van de verzoekende partij niet het dichtst gesitueerd ten opzichte van één van de vier windturbines. Dit betreft de bandencentrale die op 41 m ligt.

In het project-MER werd finaal geoordeeld dat er geen negatieve impact zal zijn op de omgeving.

3.

De tussenkomende partij betwist het belang van de verzoekende partij.

Een louter procedureel belang volstaat niet om een ontvankelijk beroep tot vernietiging in te stellen. Het behoort tot de bevoegdheid van de Raad om de ontvankelijkheid van een ingediende vordering te beoordelen.

Ook de omstandigheid dat de turbines opgericht zouden worden op een afstand van 65 meter van de perceelgrens van de verzoekende partij, verschaft haar nog niet het rechtens vereiste belang.

Net zoals een natuurlijke persoon moet de verzoekende partij, als rechtspersoon, aantonen dat zij een persoonlijk belang heeft om bij de Raad beroep in te stellen tegen de bestreden beslissing. De

loutere beschikking over zakelijke of persoonlijke rechten met betrekking tot een onroerend goed dat onmiddellijk gelegen is naast het perceel waarop de bestreden beslissing slaat, verschaft de verzoekende partij op zich niet het rechtens vereiste belang. De verzoekende partij moet de hinder en/nadelen voldoende aannemelijk maken.

De verzoekende partij kan als rechtspersoon onmogelijk visuele hinder, veiligheids-, slagschaduw- of geluidshinder ondervinden ingevolge de bestreden beslissing. Enkel een natuurlijke persoon kan zintuiglijke hinder ervaren. Het belang van de werknemers valt niet samen met het persoonlijk belang van de verzoekende partij zelf. Indien de werknemers daadwerkelijk hinder zouden ondervinden dienden zij derhalve zelf, of samen met de verzoekende partij, een verzoekschrift tot vernietiging in te dienen en een uiteenzetting te geven van hun persoonlijk belang.

De verzoekende partij brengt zeer weinig concrete gegevens aan die betrekking hebben op de vermeende hinder. De loutere aanwezigheid van windturbines in het gezichtsveld leidt niet tot visuele hinder. De enige concrete gegevens die kunnen worden aangetroffen, betreffen een weergave van het kadastraal perceel van de verzoekende partij en dat van het perceel waarop WT3 zal worden gebouwd, een aantal foto's van het uitzicht en, ten slotte, een zeer ruwe schatting van de afstand tot de dichtstbijzijnde windturbine WT3 (en dus niet de andere windturbines).

De verzoekende partij brengt geen visualisaties bij, waardoor het moeilijk is een voorstelling te maken wat de juiste impact zal zijn van de oprichting van WT3 op de situatie van de verzoekende partij inzake visuele hinder en geluids- en slagschaduwhinder. De windturbines worden ingeplant in gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven, terwijl in industriegebied, een veel grotere tolerantie mag worden verwacht. Elke motivering hieromtrent ontbreekt in het verzoekschrift.

Het louter beschikken over zakelijke of persoonlijke rechten over een onroerend goed dat onmiddellijk gelegen is naast het perceel waarop de bestreden beslissing slaat, volstaat niet om het vereiste belang te hebben. De hinder en/of nadelen die de verzoekende partij door de oprichting van de windturbines vreest, vertonen geen rechtstreeks verband met de realisatie van haar maatschappelijke doelstelling (cfr. RvS nr. 186.977 van 9 oktober 2008).

De verzoekende partij maakt de gevreesde slagschaduw- en/of geluidshinder niet aannemelijk, minstens blijkt niet dat die hinder zich werkelijk zal voordoen. Het blijkt niet dat haar bedrijf ligt binnen de zone die wordt getroffen door de slagschaduw. Uit de slagschaduwstudie blijkt dat het gebouw van de verzoekende partij geen slagschaduwhinder zal ondervinden. Uit de geluidstudie blijkt dat de VLAREM II normen gerespecteerd zullen worden, omdat er wordt vertrokken van een type turbine dat een *worst case* vormt op het vlak van geluid. De verzoekende partij formuleert over de slagschaduw- en geluidshinder een louter hypothetisch belang. De verwerende partij verwijst ter zake naar de rechtspraak van de Raad van State.

Bovendien houden de hinderaspecten slagschaduw en geluid verband met de voorwaarden van een milieuvergunning, wat geen grond vormt voor het rechtens vereiste belang bij het aanvechten van de stedenbouwkundige vergunning. Beide vergunningen hebben een eigen finaliteit.

Vermits de verzoekende partij op geen enkele wijze blijk geeft over het rechtens vereiste belang te beschikken bij haar beroep, dient het beroep in zijn geheel onontvankelijk te worden verklaard.

4.

De verzoekende partij acht in de wederantwoordnota haar beroep wel ontvankelijk.

De bestreden beslissing beoordeelde het administratief bezwaar van de verzoekende partij als kennelijk en uitdrukkelijk zonder meer ontvankelijk, waardoor het belang van de verzoekende partij om de vernietiging van de bestreden beslissing te vorderen op zich reeds vaststaat.

Rechtspersonen, waaronder vennootschappen zoals de verzoekende partij, worden uitdrukkelijk aangemerkt als derde-belanghebbenden in artikel 4.8.11. §1, eerste lid, 3° VCRO.

De verzoekende partij beschikt over een persoonlijk belang: onmiddellijk aanpalend eigenaar ten opzichte van het aanvraagperceel met een door de verwerende partij bevestigde afstand van amper 66 m ten opzichte van WT3, met lawaai-, schaduwslaghinder en visuele hinder met visuele verstoring van de onmiddellijke werkomgeving tot gevolg. Met actuele foto's werd aangegeven waar WT3 wordt ingeplant ten opzichte van de kantoorruimtes en (eet)terras van het personeel. Deze foto's verduidelijken op aannemelijke wijze dat de (zeer) hoge windturbines een héél stuk boven het aanwezige groen tussen de verschillende percelen uitsteekt, wat uit de eigen aard van de minieme inplantingsafstand (66 m) ook niet anders kan, terwijl opgeworpen hinder en/nadelen 'onrechtstreeks en mogelijks (niet vaststaand)' kunnen zijn. Het behoort tot de normale (statutaire) werking als rechtspersoon dat het personeel zonder (on)rechtstreekse hinder ingevolge een vergunningsbeslissing kan bijdragen aan de normale werking van de verzoekende partij. Daartoe is geen afzonderlijk beroep door de personeelsleden als natuurlijke persoon vereist.

Visuele hinder wordt ingevolge een "*slechte stedenbouwkundige-architectonische inpasbaarheid*" - hier een (véél) te dichte inplanting van een hoge windturbine op amper 66 m van de werkplaats en kantoorruimtes van de verzoekende partij - effectief aanvaard als een mogelijk persoonlijk nadeel/hinderaspect voor een rechtspersoon. (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, stuk 2011, nr. 1, 186*).

De verzoekende partij claimt niet alleen een louter visuele hinder, wél een stedenbouwkundig véél te dichte inplanting van een (te) hoge windturbine (veel) te dichtbij het eigen terrein.

Windturbines kunnen naar algemene bekendheid zorgen voor allerlei hinderaspecten, met visuele hinder en lawaai- met slagschaduwhinder op kop. De milieuvergunning werd omwille van deze hinder en/of nadelen, eigen aan de aard van die constructies, geweigerd. De verzoekende partij verwijst naar het MER.

De verwerende partij ontkent niet de ingeroepen hinder en/of nadelen maar nuanceert, wat de door de Raad aanvaarde potentialiteit van deze hinder en/of nadelen meteen aantoon. Het gaat dus niet om een louter hypothetisch belang. De verzoekende partij maakt wel degelijk aannemelijk dat de bestreden beslissing – specifiek WT3 – (on)rechtstreekse hinder voor haar kán veroorzaken.

Beoordeling door de Raad

1.

In overeenstemming met artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO is vereist dat de verzoekende partij, om als derde-belanghebbende bij de Raad op ontvankelijke wijze een beroep te kunnen instellen, aantoon of aannemelijk maakt dat zij rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen door de bestreden beslissing kan ondervinden.

Het bestaan van hinder of nadelen hoeft niet met onomstotelijke zekerheid te worden aangetoond. Het volstaat dat de verzoekende partij de aard van de gevreesde hinder of nadelen afdoende concreet omschrijft en dat zij aannemelijk maakt dat er een risico bestaat op het ondergaan van de aangevoerde hinder of nadelen, rechtstreeks of onrechtstreeks, als gevolg van de bestreden vergunning. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist niet dat de hinder, of het risico daarop, bovenmatig of ondraaglijk is. Het vereiste van een belang bij het beroep mag immers niet op een

overdreven restrictieve of formalistische wijze worden toegepast (GwH 30 september 2010, nr. 109/2010).

Ter beoordeling van het bestaan van een belang kan de Raad rekening houden met de gegevens uit het gehele verzoekschrift, met inbegrip van het deel met wettigheidskritiek.

2.

De tussenkomenende partij beoogt de bouw van vier windturbines in het oostelijk deel van het Skaldenpark Haven Gent (voorliggende aanvraag). De nv Sabeen beoogt de bouw van vier windturbines op het westelijk deel (samenhangende aanvraag). Alle acht windturbines hebben een maximale ashoogte van 143 m, een maximale rotordiameter van 126 m en een maximale tiphoogte van 200 m.

De bestreden beslissing stelt dat die twee aanvragen “één gezamenlijk project van 8 windturbines” vormen, wat de beschrijvende nota en het project-MER in het aanvraagdossier bevestigen.

Alle windturbines worden ingeplant op het Skaldenpark Haven Gent en waar ook de bedrijfssite van de verzoekende partij is gelegen. Het kan dan ook moeilijk worden betwist dat de gehele cluster van de tussenkomenende partij wordt gebouwd in de nabijheid van de site van de verzoekende partij waar haar werknemers de bedrijfsactiviteiten uitoefenen.

De partijen betwisten niet dat WT3 van de deelcluster van tussenkomenende partij zal worden opgericht op ongeveer 65 m, en dus zéér nabij, de bedrijfssite van de verzoekende partij. Anders dan wat de verwerende partij stelt, doet het feit dat een ander bedrijf nog dichterbij één van de windturbines zou zijn gesitueerd, geen afbreuk aan deze vaststelling.

Anders dan wat de tussenkomenende partij stelt, brengt de verzoekende partij met het in het verzoekschrift opgenomen kadastraal plan en foto's concrete gegevens bij die de inplantingslocatie van WT3 ten opzichte van de bedrijfsgebouwen van de verzoekende partij voldoende duiden, in het bijzonder vanuit de kantoorruimtes en het buitenterras. Anders dan wat de verwerende partij stelt, is het aanwezige (geringe) groen ten opzichte van de omvang van WT3 verwaarloosbaar.

Bovendien zijn beide clusters afzonderlijk aangevraagd en vergund, ook de milieuvergunningen zijn afzonderlijk aangevraagd. Het blijkt niet dat de ene deelcluster niet kan worden gerealiseerd los van de andere. Het betreffen immers verschillende exploitanten.

Gelet op de cluster van acht grootschalige windturbines op het bedrijventerrein Skaldenpark Haven Gent, waarvan de voorliggende aanvraag deel uitmaakt, en de ligging van de bedrijfssite van de verzoekende partij op éénzelfde bedrijventerrein, maakt de verzoekende partij met haar uiteenzetting voldoende aannemelijk rechtstreekse en/of onrechtstreekse hinder en nadelen door de bestreden beslissing te kunnen ondervinden.

3.

De excepties worden verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij voert in dit middel de schending aan van artikel 1.1.4 VCRO, van artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, b) VCRO, van artikel 4.3.1, §2 VCRO, van de goede ruimtelijke ordening, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet), van de motiveringsplicht en de zorgvuldigheidsplicht als algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer specifiek het continuïteitsbeginsel, het materiële zorgvuldigheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel *juncto* het ontbreken van de rechtens vereiste feitelijke grondslag.

1.1

In een eerste middelonderdeel (schending van de goede ruimtelijke ordening) stelt de verzoekende partij dat de verwerende partij rekening moet houden met de ruimtelijke draagkracht van de omgeving van het bouwproject overeenkomstig artikel 4.3.1, §1, 1° VCRO en artikel 1.1.4 VCRO, en daarbij overeenkomstig artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 2° rekening moet houden met de in de omgeving bestaande toestand en de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de criteria in vermeld in artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° VCRO.

In de bestreden beslissing worden de ruimtelijke beleidsopties van zowel de provincie als de stad Gent foutief *overruled*. De verzoekende partij citeert een passage over het ruimtelijk gewenst beleid op p. 68 van het provinciaal beleidskader over windturbines van de provincie Oost-Vlaanderen, addendum bij het provinciaal structuurplan van de provincie Oost-Vlaanderen dat is goedgekeurd bij ministerieel besluit van 25 augustus 2009 (hierna: Provinciaal Windplan). Uit die passage leidt zij af dat het Skaldenpark Haven Gent, dat ligt buiten het eigenlijke zeehavengebied zoals omsloten door de R4 en die de verzoekende partij beschouwt als de directe omgeving van de havenzone, slechts geselecteerd is als zone voor lineair in te planten windturbines, wat overeenstemt met het ruimtelijke gewenste beleidskader in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de stad Gent van 9 april 2003 (hierna: GRS Gent). Die beleidsplannen laten geen clusterende inplantingswijze haaks op de R4-Oost en het zeekanaal Gent-Terneuzen toe maar wel een lineaire inplanting evenwijdig met de R4-Oost. Dat die inplantingswijze onvergunbaar is werd in het bezwaarschrift opgeworpen.

Het is niet omdat de aanvraag op grond van artikel 4.4.9 VCRO vergunbaar is in zeehavengebied dat de aanvraag automatisch in overeenstemming is met de goede ruimtelijke ordening, waarbij de verzoekende partij passages citeren in het GRS Gent (p. 283 en 310). De betrokken partijen bij het GRUP werd kenbaar gemaakt dat “*Het is de bedoeling dat de meest grootschalige windturbines alleen in de Kanaalzone terechtkomen en dit **binnen de contouren van de R4***”. Dit strijdt met de bestreden beslissing die windturbines in het Skaldenpark Haven Gent vergunt en dus buiten de contouren van de R4 noch evenwijdig ermee. Er ontstaat een oostwaartse uitbreiding van het windmolenpark wég van de kanaalzone en de R4. Als bewijs wordt een kaart 8b en foto gevoegd.

Door deze strijdigheid met het GRS Gent acht de verzoekende partij de aanvraag niet verenigbaar met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening. Het komt evenwel toe aan de vergunningverlenende overheid die verenigbaarheid op zorgvuldige wijze en op grond van een grondige feitenvinding te beoordelen (zie onder meer RvS nr. 191.090 van 4 maart 2009; RvS nr. 212.107 van 17 maart 2011). De windturbines krijgen een tiphoogte van 200 m, waardoor die ver boven de gebouwen, constructies en beplanting uitsteken zodat die een zeer grote impact hebben op het omliggende landschap. De dorpen worden ingesloten, wat moeilijk een verantwoorde visie genoemd kan

worden. Die visueel-ruimtelijke vaststelling geldt volgens de verzoekende partij des te meer doordat zij zal worden geconfronteerd met WT3 op enkele tientallen meters van haar bedrijfssite.

Bijkomend verwijst de verzoekende partij naar p. 48 van de bijlage 3 bij het GRUP 'Afbakening zeehavengebied Gent - Inrichting R4-Oost en R4-West'. Dit document dat niet specifiek spreekt over het Skaldenpark, stelt meermaals dat windturbines enkel op één lijn kunnen vergund worden, terwijl het project indruist tegen de voorgeschreven aanleg van recreatie, natuur en bufferzone en het grootste deel van het havengebied zich bevindt binnen de armen van de R4-West en R4-Oost.

Het karakter van het Skaldenpark verandert van een doorsnee KMO-industriepark naar een zwaar industriële omgeving. Hierdoor wordt het behoud van de leefbaarheid van de kanaaldorpen onmogelijk gemaakt, wat een "woordbreuk" betekent met de gemaakte intenties in het verleden. De aanduiding als potentiële inplantingslocatie in het Provinciaal Windplan en de site als klasse 1 in het Windplan Vlaanderen, is op zichzelf geen afdoend vergunningsmotief zonder een deugdelijk onderzoek en motivering van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening.

1.2

In het tweede middelonderdeel (schending van de materiële motiveringsplicht, het materiële motiveringsbeginsel en de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet) stelt de verzoekende partij dat de bestreden beslissing gebrekkig is gemotiveerd. De verwerende partij motiveert niet afdoende, ondanks de pertinente kritiek in haar bezwaarschrift, waarom wordt afgeweken van de ruimtelijke beleidsvisies inzake de inplanting van windturbines.

De verzoekende partij citeert een passage op p. 16 in de bestreden beslissing die zij flagrant gebrekkig acht. Er kan slechts bij uitzondering en met een uitgebreide motivering van het bindend en het richtinggevend gedeelte van het GRS Gent worden afgeweken. De inplantingslocatie van de windturbines strijdt met het gestelde in het GRS Gent.

De verzoekende partij stelt dat het motiveringsgebrek des te groter is omdat in de bestreden beslissing niet wordt geantwoord op hun bezwaar omtrent de miskennen van de doelstellingen van het GRS Gent die de inplanting van de windturbines op de voorziene inplantingslocatie niet wenselijk acht. Zij leest een enige motivering in de bestreden beslissing die zich beperkt tot de Europese doelstelling om de uitstoot van broeikasgas te verminderen en het normenkader van de Vlaamse. Volgens de bestreden beslissing zal het visueel aspect wijzigen, waarbij de verzoekende partij wijst op het advies van de PMVC in de milieuvergunningsprocedure. Zij bekritiseert verder het advies van de stad Gent, in de mate dit verwijst naar het Windplan, door te wijzen op wat wordt gesteld op p. 3, 43, 54-56 van de "brochure" van 2010 die recenter is dan het Windplan van 2009.

Het antwoord op hun bezwaren inzake het ROM-project en de koppelingsgebieden zou niet correct zijn. De visuele schermen in de koppelingsgebieden dienen om de visuele hinder van de bedrijventoneel af te schermen van de woonzone, maar door de chaotische en verspreide inplanting van de windturbines (overal waar de zonering het toelaat) kan de visuele hinder als zeer storend ervaren worden. Het is meer te verantwoorden om de windturbines binnen en langs de R4 te voorzien om zo de grens tussen het havengebied en het woongebied te verduidelijken.

Tot slot wijst de verzoekende partij op de omzendbrief van 25 april 2014 'RO/2014/02 Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines' inzake duurzaam ruimtegebruik. Zij stelt dat de lijn van de R4 niet wordt gevolgd maar door de omsingeling van de Desteltonk en Oostakker de grens van het draagbare is bereikt.

2.

De verwerende partij stelt dat het middel onontvankelijk is voor zover niet wordt aangegeven in welke mate het zorgvuldigheids-, redelijkheids-, zekerheids- en continuïteitsbeginsel geschonden zijn.

2.1

Met betrekking tot het eerste middelonderdeel stelt de verwerende partij dat artikel 1.1.4 VCRO niet als alleenstaande rechtsgrond kan worden opgeworpen zonder verdere verduidelijking.

Verder citeert de verwerende partij de bestreden beslissing inzake 'de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening'. De Raad kan zich gezien haar wettigheidstoezicht wat betreft die beoordeling zich niet in de plaats stellen van de verwerende partij als vergunningverlenende overheid.

De verwerende partij stelt dat het eerste middelonderdeel onontvankelijk is. Artikel 2.1.2, §7 VCRO stelt dat een ruimtelijk structuurplan geen beoordelingsgrond vormt voor de vergunningsaanvraag. Dit plan is dan ook niet relevant om de wettigheid van de vergunning te beoordelen. Het GRS Gent is een beleidsplan dat geen verordenende kracht heeft. De verwerende partij moet niet motiveren waarom zij geen rekening houdt met de bepalingen in een ruimtelijk structuurplan.

De verwerende partij verwijst naar het advies van 11 augustus 2016 van haar provinciale dienst Ruimtelijke Planning dat aangeeft dat de clustervormige inplanting van het project verenigbaar is met het Provinciaal Windplan. De kaart met de potentiële inplantingslocaties wordt weergegeven. Er is dan ook geen strijdigheid met dit richtinggevende beleidsplan, minstens gaat de verzoekende partij uit van een te strikte interpretatie van het begrip 'cluster'. Er is nog steeds sprake van een ruime cluster binnen de havenzone, omdat de gevraagde windturbines een geheel vormen met de bestaande windturbines binnen de grootschalige Gentse zeehaven.

In de bestreden beslissing wordt bovendien vermeld dat het GRUP 'Afbakening Zeehavengebied - Inrichting R4-oost en R4-west' geen stedenbouwkundige voorschriften vastlegt voor de betrokken percelen. De aanvraag werd beoordeeld op grond van de bestemming in het gewestplan.

De verzoekende partij heeft geen persoonlijk belang bij het argument over de bijkomende druk op de aangrenzende woonkernen- en gebieden, maar beoogt hiermee een *actio popularis*. Een verzoekende partij moet enig voordeel uit de vernietiging kunnen halen. De beweerde grote impact van de windturbines op het (woon)landschap en de leefbaarheid van de kanaaldorpen, wordt niet betrokken op haar eigen leefomgeving. Het middel is op dit punt onontvankelijk.

In de bestreden beslissing werd de aanvraag beoordeeld op zorgvuldige wijze en na een grondige feitenvinding, rekening gehouden met de in de omgeving bestaande toestand en aangegeven dat de inplanting van windturbines de basisbestemming niet in het gedrang brengt, de aanvraag in overeenstemming is met de ruimtelijke draagkracht van het terrein, het bundelingsprincipe door de vier windturbines van Sabeen wordt gerespecteerd en dat de structuur en de essentiële functies in het buitengebied niet worden aangetast. Daarnaast worden de hinderaspecten, slagschaduw en geluid beoordeeld en blijkt uit de impactanalyse van de goedgekeurde project-MER dat het om een ruimtelijk kwalitatief project gaat dat geen negatieve impact heeft op de omgeving. Voorwaarden werden opgelegd om de hinder tot een minimum te beperken. Bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening wordt verwezen naar de tijdens het openbaar onderzoek ingediende bezwaren en petitijlisten waarvan de inhoud van de bezwaren zowel door het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent als door de verwerende partij werden onderzocht en beoordeeld.

Vervolgens citeert de verwerende partij de beoordeling van de 'visuele hinder', 'inplanting: ROM-project & strategisch plan Gentse Kanaalzone', 'minimale afstand ten opzichte van de woningen', 'koppelingsgebieden', en 'goede ruimtelijke ordening - inplanting - VCRO'. Deze beoordeling van

de verenigbaarheid inzake de goede ruimtelijke ordening en de hinderaspecten is niet kennelijk onredelijk. De Raad kan zich niet in de plaats stellen van de verwerende partij.

2.2

Inzake het tweede middelonderdeel herhaalt de verwerende partij dat een ruimtelijk structuurplan geen beoordelingsgrond vormt voor vergunningsaanvragen. Ook is de verwijzing naar het arrest van de Raad van State van 20 oktober 2008 niet relevant. Dit middelonderdeel is onontvankelijk voor zover dit is gesteund op de schending van de formele motiveringsplicht.

De bestreden beslissing motiveert afdoende waarom wordt afgeweken van het GRS Gent, wat ook blijkt uit de bespreking van de ingediende bezwaren. De verwerende partij citeert hier de bedoelde bespreking om aan te tonen dat de niet-aanvaarde bezwaren van de verzoekende partij uitvoerig behandeld werden. Het loutere feit dat de verzoekende partij zich niet kan vinden in de beoordeling van de bezwaren maakt de bestreden beslissing niet onwettig.

De motiveringsplicht impliceert niet dat de verwerende partij als vergunningverlenend bestuursorgaan alle tot staving van de tijdens het openbaar onderzoek aangevoerde bezwaren of argumenten rechtstreeks en punt na punt moet beantwoorden. De bezwaren van de verzoekende partij werden afdoende beantwoord. De motiveringsplicht werd niet geschonden.

De loutere kritiek op de brochure van de stad Gent, of het feit dat de hierin vermelde beleidsopties, niet worden gevolgd, maakt de bestreden beslissing niet onwettig. Om van een beleidsmatig gewenste ontwikkeling te kunnen spreken, moet dit beleid “politiek bekend” zijn. Minstens is die brochure van 2010 geen beoordelingsgrond, net zoals een ruimtelijk structuurplan. Ondergeschikt merkt de verwerende partij nogmaals op dat de bestreden beslissing de redenen vermeldt waarom wordt afgeweken van het GRS Gent.

Met het argument dat het meer verantwoord is de windturbines binnen en langsheen de R4 op te richten, uit de verzoekende partij opportuïteïtskritiek wat niet tot de onwettigheid van de bestreden beslissing kan leiden. Het is niet de taak van de vergunningverlenende overheid om alternatieven te onderzoeken.

De verzoekende partij kan, onder verwijzing naar de omzendbrief RO/2014/02 ‘Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines’ niet met goed gevolg voorhouden dat er geen rekening wordt gehouden met het planmatig gedeelte van het gebied en draagkracht van de omgeving. De verwerende partij citeert de bestreden beslissing ter zake. De verzoekende partij poneert louter haar mening dan wel wordt opportuïteïtskritiek geuit.

3.1

De tussenkomende partij stelt dat het middel onontvankelijk is. De kritiek op grond van het GRS Gent kan geen aanleiding geven tot de vernietiging van de bestreden beslissing. Daarbij wijst de tussenkomende partij op artikel 2.1.2, §7 VCRO. De bepalingen van het GRS Gent dienden niet mee in overweging te worden genomen. Die kritiek kan de verzoekende partij geen enkel voordeel opleveren. Evenmin toont de verzoekende partij aan in welke mate zij belangenschade ondervindt.

3.2

Met betrekking tot het eerste middelonderdeel stelt de tussenkomende partij dat in de bestreden beslissing de aanvraag wordt getoetst aan artikel 1.1.4 VCRO, dat slechts een doelstellingartikel is, en waarop de Raad slechts een redelijkheidstoets uitoefent. De bestreden beslissing bevat op p. 35-36 een motivering inzake de clustering van de windturbines die aansluit bij het voorwaardelijk gunstig advies van 16 december 2016 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent. De verzoekende partij kan zich niet beperken tot vage kritiek of beweringen inzake de

beoordeling van de goede ruimtelijke ordening, maar moet aantonen dat de bestreden beslissing foutief of kennelijk onredelijk is. Anders dan wat de verzoekende partij stelt, clustert het project wel met de windturbines ten westen van de R4 en vormt, samen met de vier windturbines van Sabeen nv, een op zichzelf staande cluster. De tussenkomende partij herhaalt dat het GRS Gent geen beoordelingsgrond vormt voor de vergunningsaanvraag op grond van artikel 2.1.2, §7 VCRO. Wat betreft de beoordeelde draagkracht van de omliggende woongebieden citeert de tussenkomende partij passages op p. 25 en 36 van de bestreden beslissing, waarvan zij stelt dat de verzoekende partij zich beperkt tot het louter tegenspreken van die motivering in de bestreden beslissing. De kritiek van de verzoekende partij inzake recreatie, natuur en bufferzone kan niet worden aanvaard omdat het bij ministerieel besluit van 25 augustus 2009 goedgekeurde Provinciaal Windplan het Skaldenpark Haven Gent aanduidt als potentiële inplantingslocatie, net zoals het GRS Gent dat de inplanting van windturbines voorziet in de Gentse havenzone en dus binnen het Skaldenpark.

Met betrekking tot het tweede onderdeel stelt de tussenkomende partij opnieuw dat de bestreden beslissing niet moet motiveren waarom er van het GRS Gent wordt afgeweken omwille van artikel 2.1.2, §7 VCRO en in welke mate deze afwijking verenigbaar zou zijn met de onmiddellijke omgeving en de goede ruimtelijke ordening. Het feit dat over de beweerde miskenning van het GRS Gent een bezwaar werd geformuleerd, doet hieraan geen afbreuk. De motiveringsplicht van de verwerende partij strekt niet zover dat zij punt per punt op alle bezwaren moet antwoorden. Tot slot citeert de tussenkomende partij de weerlegging van de bezwaren nr. 24 en 25 in de bestreden beslissing.

4.1

In de wederantwoordnota volhardt de verzoekende partij in haar standpunt zoals uiteengezet in de twee middelonderdelen.

Het middel acht de goede ruimtelijke ordening geschonden en niet artikel 1.1.4 VCRO “op zichzelf”, en bekritiseert wat de bestreden beslissing “in essentie” onjuist respectievelijk ondeugdelijk heeft gesteld/gemotiveerd. Gelet op de inhoudelijke kritiek van zowel de verwerende partij als de tussenkomende partij werd het verzoekschrift zeer goed begrepen.

Het door de tussenkomende partij opgeworpen zogenaamd gebrek aan belangenschade in hoofde van de verzoekende partij is onduidelijk, onjuist en in het geheel niet concreet aangetoond. De verzoekende partij werpt in het vierde middel de schending van de goede ruimtelijke ordening op, waarbij de verzoekende partij absoluut belang heeft.

4.2

Het is niet omdat de verwerende partij de aanvraag heeft “getoetst” aan de principes van een goede ruimtelijke ordening, dat de verwerende partij dat behoorlijk (afdoende gemotiveerd) heeft gedaan, *a fortiori* specifiek in het licht van het door de verzoekende partij ingediende bezwaarschrift.

De verzoekende partij hekelde in haar bezwaar dat de beoogde inplanting van de windturbines de principes van een goede ruimtelijke ordening schendt, omdat deze beoogde inplanting ingaat tegen alle ruimtelijke beleidsvisies, (wind)plannen, kaarten met potentieel aanvaardbare locaties,... die geclusterde inplanting van windturbines voorzien in de Gentse Kanaalzone evenwijdig en binnen de R4 ringweg (noord-zuidwaarts gericht). Deze beleidsmatig gewenste ruimtelijke ontwikkeling is één van de aspecten van een goede ruimtelijke ordening ex artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 2° VCRO die door de verzoekende partij geschonden geacht wordt.

Het wordt niet betwist dat wordt afgeweken van de eerder aangenomen ruimtelijk gewenste inplanting van windturbines, met name oost-westwaarts ten opzichte van de kanaalzone diep(er)

insnijdend in het achterliggend, wég van deze kanaalzone, gelegen landschap. In de bestreden beslissing wordt deze beleidslijn ten onrechte *overruled*.

Voor het overige beschouwt de verzoekende partij haar uiteenzetting in het verzoekschrift inzake deze vastgestelde afwijking op het gewenste ruimtelijk beleid als herhaald.

Beoordeling door de Raad

1.

De verwerende partij en de tussenkomende partij betwisten de ontvankelijkheid van de twee middelonderdelen.

In dit middel bekritiseert de verzoekende partij in essentie de beoordeling van de verenigbaarheid met de “goede ruimtelijke ordening” in de zin van de artikelen 4.3.1, §§1- en 2 en 1.1.4 VCRO, waarmee wettigheidskritiek wordt ontwikkeld op de bestreden beslissing. Ook uit het samengevat standpunt van de verzoekende partij in de antwoordnota en de schriftelijke uiteenzetting blijkt dat door de verwerende partij en de tussenkomende partij het middel op die wijze werd begrepen.

In het *eerste middelonderdeel* stelt de verzoekende partij dat de bestreden beslissing strijdt met gemeentelijke en provinciale ruimtelijke beleidsplannen, minstens daarbij steunt op een ‘afwijkend ruimtelijk beleidskader voor inplanting van windturbines’. In het *tweede middelonderdeel* stelt zij dat de bestreden beslissing niet afdoende motiveert waarom wordt afgeweken van de ruimtelijke beleidsvisie over de inplanting van windmolens, waarbij de verzoekende partij wijst op het door haar ingediende bezwaarschrift (stuk 5) en een “brochure” van 2010 van de stad Gent (stuk 6). Anders dan wat de verwerende en de tussenkomende partij stellen, kan dit middel dat de ruimtelijke en visuele impact bekritiseert van de grootschalige windturbines op de omgeving, worden ingebed in het aanvaarde visueel nadeel van de verzoekende partij, zoals blijkt uit punt V.B.

De verwerende partij en de tussenkomende partij betwisten de onontvankelijkheid van het middel op grond van artikel 2.1.2, §7 VCRO. De vraag of de beleidsdocumenten, waarop de verzoekende partij haar middel steunt, volstaan om te besluiten tot de onwettigheid van de bestreden beslissing, betreft de grond van de zaak en zal blijken uit de hiernavolgende beoordeling van het middel.

De door de verzoekende partij in de aanhef aangevoerde schending van “de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, redelijkheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel en het continuïteitsbeginsel” wordt toegelicht in het tweede middel en zal ook daar (moeten) worden beoordeeld door de Raad.

Het middel is in de aangegeven mate ontvankelijk.

2.

Artikel 1.1.3 VCRO bepaalt dat de ruimtelijke ordening van het Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten wordt vastgelegd in ruimtelijke structuurplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen en verordeningen. Ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgemaakt ter uitvoering van die ruimtelijke structuurplannen, dat beleidsdocumenten zijn die het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke structuur en de langetermijnvisie op de ruimtelijke ontwikkeling van het betrokken planningsgebied.

Waar artikelen 2.1.2, §2 en §3 VCRO gelden voor plannende overheden, die in de regel bevoegd zijn voor het opmaken van het bindend, richtinggevend en informatief gedeelte van de ruimtelijke structuurplannen, geldt voor vergunningverlenende overheden, die in de regel bevoegd zijn om te oordelen over stedenbouwkundige vergunningsaanvragen, artikel 2.1.2, §7 VCRO.

Artikel 2.1.2, §7 VCRO bepaalt dat de ruimtelijke structuurplannen geen beoordelingsgrond voor vergunningsaanvragen vormen.

Artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, b) VCRO bepaalt dat een vergunning geweigerd moet worden als de aanvraag onverenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening. Artikel 4.3.1, §2, 2°, VCRO bepaalt dat het vergunningverlenende bestuur bij de beoordeling van het aangevraagde rekening houdt met de in de omgeving bestaande toestand doch ook beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de aandachtspunten, vermeld in artikel 4.3.1, §1, 1°, VCRO, in rekening kan brengen.

Over voorlaatstgenoemde bepaling verduidelijken de parlementaire voorbereidingen (*Parl.St.*, VI.Parl., 2008-2009, stuk 2011/1, 125, nr. 401):

“... ”

In dit kader moet tevens worden gewezen op het volgende. Het is geweten dat structuurplannen de bestuursdaden niet rechtstreeks binden (artikel 19, §6, DRO) ; zij vormen geen beoordelingsgrond voor vergunningen. Rechtsleer stelt daaromtrent terecht dat het heel duidelijk is “dat de ruimtelijke structuurplannen geen plaats hebben binnen het legaliteitsluik van de beoordeling van een vergunningsaanvraag. (...) Maar het opportuniteitsluik behoudt zijn plaats. De vraag daarbij is niet: heeft dit of dat aspect van “goede ruimtelijke ordening” dat daarin aan bod komt, een relatie met het ruimtelijk structuurplan, maar wel: is dit of dat aspect van “goede ruimtelijke ordening”, in aanvulling op het legaliteitsluik, een afdoende motief voor de beslissing over de vergunning? Of dat element dan kan gerelateerd worden aan een passage uit het ruimtelijk structuurplan of niet doet niet terzake. Met andere woorden: een motief van “goede ruimtelijke ordening” dat volledig is uitgewerkt, op zichzelf kan staan en de opportuniteits-“marge” niet overschrijdt (in verhouding staat tot het legaliteitsluik), moet niet geweerd worden omdat er één of andere relatie is met wat in een ruimtelijk structuurplan staat neergeschreven. Er anders over oordelen is de deur openzetten voor een heksenjacht op motieven van goede ruimtelijke ordening die in het verleden volkomen legitiem zijn aangewend in het vergunningenbeleid”

“... ”

In zijn arrest nr. 50/2011 van 6 april 2011 oordeelt het Grondwettelijk Hof in verband met eenzelfde decretale bepaling wat volgt:

“B.61.2. De loutere omstandigheid dat de in artikel 117, § 2, eerste lid, 2°, van het DRO bedoelde “beleidsmatig gewenste ontwikkelingen” eveneens voorkomen in een ruimtelijk structuurplan, houdt niet in dat de aangevraagde vergunning aan dat ruimtelijk structuurplan wordt getoetst.

Verbieden dat eenzelfde beleidsoordeel voorkomt in een ruimtelijk structuurplan en in de visie van de vergunningverlenende overheid, zou impliceren dat de beleidsdoelstellingen van dat ruimtelijk structuurplan niet door middel van het vergunningenbeleid mogen worden nagestreefd.

B.61.3. Dat het begrip “beleidsmatig gewenste ontwikkelingen” een rekbaar begrip is, waarvan de inhoud niet alleen uit de ruimtelijke structuurplannen, maar tevens uit andere bestuursdocumenten kan voortvloeien (Parl. St., Vlaams Parlement, 2008-2009, nr. 2001/6, p. 31), sluit aan bij de ruime beoordelingsvrijheid die inzake de ruimtelijke ordening aan de bevoegde administratieve overheden dient te worden toegekend.

Die beoordelingsvrijheid ontslaat hen evenwel niet van de verplichting om voor elke individuele beslissing de beginselen van behoorlijk bestuur in acht te nemen.”

Het uitgangspunt van de verzoekende partij dat een stedenbouwkundige vergunning “slechts bij uitzondering” mag afwijken van de beleidsopties of de beleidsmatige gewenste ontwikkelingen in een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan of andere beleidsdocumenten, strookt niet met de ruime beoordelingsvrijheid die de vergunningverlenende overheden in de regel hebben bij de goede ruimtelijke ordening. Het volstaat daarbij dat een motief van goede ruimtelijke ordening volledig is uitgewerkt, op zichzelf kan staan en de opportuniteitsmarge niet overschrijdt.

3.

Artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1° b) VCRO bepaalt dat een vergunning geweigerd wordt indien het aangevraagde onverenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening.

Het behoort tot de taak en de bevoegdheid van het vergunningverlenende bestuursorgaan om overeenkomstig artikel 4.3.1, § 2, eerste lid, 1° en 2° VCRO op concrete wijze te onderzoeken of een aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening, waarbij zij de noodzakelijke of relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening bij haar beoordeling dient te betrekken en dient rekening te houden met de ingediende bezwaren en adviezen.

Daarbij moet het vergunningverlenende bestuursorgaan, gelet op het artikel 1.1.4 VCRO, ook oog hebben voor de impact van de aanvraag op de ruimtelijke draagkracht en het leefmilieu.

De Raad kan zijn beoordeling van de eisen van de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidscontrole is hij enkel bevoegd om na te gaan of de administratieve overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

Het beginsel van de materiële motiveringsplicht houdt in dat er voor elke administratieve beslissing rechtens aanvaardbare motieven moeten bestaan, wat onder meer betekent dat die motieven moeten steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn en met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld.

Gelet op de marginale toetsingsbevoegdheid van de Raad volstaat het niet dat de verzoekende partij een betoog voert waaruit blijkt dat zij gekant is tegen het vergund project. De Raad kan zich niet in de plaats stellen van het vergunningverlenend bestuursorgaan en de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening van het aangevraagde evenmin overdoen.

4.

Voor het Gentse zeehavengebied werden gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen vastgesteld.

Het GRUP ‘Afbakening zeehavengebied Gent - Inrichting R4-oost en R4-west’, dat definitief is vastgesteld op 15 juli 2005, en het GRUP ‘Afbakening zeehavengebied Gent - fase 2’, dat definitief is vastgesteld op 20 juli 2012, wijzigden de gewestplanbestemming ‘gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven’ voor het Skaldenpark Haven Gent niet. Wel werden als buffergebied de koppelingsgebieden ‘Desteldonk-Zuid’ (35 ha) en ‘Oostakker-Noord’ (40 ha) gecreëerd.

Uit de toelichtingsnota bij eerstgenoemd GRUP blijkt dat in 1993 het ‘ROM-project’ of het ‘Project Gentse Kanaalzone’ werd opgestart dat leidde tot volgend “planningsproces”: concept streefbeeld (1996), herziening van het gewestplan (1998 en 2001), voorstel van afbakening zeehavengebied Gent (augustus 2001), ontwerp raamplan ‘Gent zeehaven R4-west en R4-Oost’ (december 1999), studie ‘R4-West en Oost: omvorming tot primaire wegen I en II’ (2000-2001), voorstel van

strategisch plan voor de Gentse Kanaalzone (juni 2002), vier bijkomende nota's in functie van de bijstelling van het voorstel tot strategisch plan (2003-2004).

Uit de toelichtingsnota bij laatstgenoemd GRUP blijkt dat het strategisch plan Gentse Kanaalzone in 2007 werd "gewijzigd" met als doel het garanderen van de leefbaarheid van de omliggende woonkernen en het naastliggende stedelijke gebied door herstemmingen via een gedetailleerde ruimtelijke uitwerking van een tweede reeks koppelingsgebieden met als hoofdfunctie buffering (p. 5). Het provinciaal ruimtelijk structuurplan Oost-Vlaanderen werd op 25 augustus 2009 "herzien" door hieraan een beleidskader voor de bouw van windturbines toe te voegen (hierna: Provinciaal Windplan) dat potentiële inplantingslocaties aanduidt voor windturbineparken met bovenlokale impact binnen het volledige zeehavengebied met uitzondering van de kanaaldorpen (p. 14).

5.

Eerste middelonderdeel.

Het wordt niet betwist dat de aan de tussenkomende partij vier vergunde windturbines, samen met de andere vier vergunde windturbines aan de nv Sabeen, een cluster vormen die west-oostwaarts wordt ingeplant ten opzichte van de R4-Oost die noord-zuidwaarts is georiënteerd. Evenmin wordt betwist dat die cluster ligt in het deelgebied Oost-Vlaams Kerngebied van het Provinciaal Windplan.

De verzoekende partij steunt dit middelonderdeel op volgende passage op p. 68 van het Provinciaal Windplan dat betrekking heeft op het deelgebied Oost-Vlaams Kerngebied:

“...

Het havengebied, met daaraan gekoppeld het bijzonder economisch knooppunt Assenede-Zelzate is als poort een uitstekende en prioritaire zone voor de ontwikkeling van windturbines. De windturbines kunnen hierbij zowel op het havengebied zelf worden ingeplant (solitair, lineair en clustervormig) als in de directe omgeving van de havenzone, als grenstellend element naar het omliggend buitengebied toe (lineaire inplanting). Omwille van het ordenend karakter kan hier best worden geopteerd voor sterke lineaire of geometrische inplantingswijzes. Belangrijk hierbij is de aanduiding van de Gentse Kanaalzone als een Important Bird Area. De verplichtingen die hieruit volgen (vogelrichtlijn) zijn belangrijke randvoorwaarden voor de ontwikkeling van een windturbinepark.

...”

De verzoekende partij stelt wel maar toont niet aan dat de vergunde (grootschalige) windturbines liggen “in de directe omgeving van de havenzone”, waarbij zij ervan uitgaat dat het “eigenlijke” havengebied is beperkt tot de contouren van R4-Oost en R4-West en dat het Skaldenpark Haven Gent daarbuiten ligt. Immers, de ‘figuur 5: kaart GRS stad Gent - aanduiding Skaldenpark buiten de R4-Oost’ in het verzoekschrift duidt het Skaldenpark Haven Gent aan als “haven”, wat ook blijkt uit de gewestplanbestemming als zeehavengebied die niet werd gewijzigd met voormelde GRUP's. De windturbines van de tussenkomende partij liggen binnen het Skaldenpark Haven Gent “op het havengebied zelf” die daar solitair, lineair én clustervormig kunnen worden ingeplant. Het louter feit dat het grootste gedeelte van het betrokken zeehavengebied binnen de contouren van de R4-Oost en R4-West ligt, doet aan die vaststelling geen afbreuk.

Of de gevraagde windturbines een ruimere cluster vormen met reeds bestaande windturbines in het zeehavengebied, betreft een feitenappreciatie die de Raad gezien zijn wettigheidsbevoegdheid enkel marginaal mag toetsen. De verzoekende partij negeert daarbij de motivering in de bestreden beslissing waarom de gevraagde (acht) windturbines ook “een op zichzelf staande cluster” vormen.

Anders dan wat de verzoekende partij stelt, zijn de door haar de geciteerde passussen uit het GRS Gent nietszeggend over het al dan niet toelaten van windturbines in het Skaldenpark Haven Gent. Bovendien werd het beleidskader voor windturbines in het Gentse zeehavengebied -waartoe het Skaldenpark Haven Gent behoort- gewijzigd en herzien, zoals vastgesteld in randnummer 4.

Verder vermeldt de verzoekende partij geen referentie bij het citaat in haar verzoekschrift waaruit zou moeten blijken dat “aan de betrokken partijen van het GRUP kenbaar gemaakt [werd] dat [...] de meest grootschalige windturbines alleen in de Kanaalzone [...] binnen de contouren van de R4 [mogen terechtkomen]”. Bijgevolg kan de Raad de juistheid van dit argument niet nagaan.

Het louter feit dat de voorziene windturbines een oostwaartse uitbreiding betreffen ten opzichte van de bestaande windturbines binnen de contouren van de oostelijke en westelijke R4, volstaat niet om aan te tonen dat de inplantingslocatie van de windturbines op een bedrijventerrein binnen een (grootschalig) zeehavengebied, niet verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening.

Uit de beoordeling in de bestreden beslissing blijkt dat de bezwaren ingediend tijdens het openbaar onderzoek, waaronder die van de verzoekende partij, zijn herleid tot 28 bezwaren. Uit het oordeel inzake bezwaar nr. 3 (visuele hinder) -zoals hierna geciteerd bij het tweede middelonderdeel- en bezwaar nr. 9 (hoogte windturbines) blijkt dat door de verwerende partij de visuele impact van de windturbines op de omgeving concreet en precies, welke overwegingen de verzoekende partij niet in haar betoog betreft, werd onderzocht. Ook de passus op p. 48 in de toelichtingsnota bij het GRUP ‘Afbakening Zeehavengebied Gent - Inrichting R4-oost en R4-west’ betreft een niet-verordenende beleidsoptie, waarbij de verzoekende partij abstractie maakt van het tweede deel van die paragraaf dat “[o]mwille van de industriële bestemming van dit gebied kunnen binnen het stedenbouwkundig voorschrift voor deze zone steeds windturbines worden vergund”. In het bijzonder blijkt uit de weerlegging van bezwaar nr. 7 (GRS Gent), bezwaar nr. 8. (ROM-project & strategisch plan Gentse Kanaalzone) en bezwaar nr. 24 (koppelingsgebieden) dat de verwerende partij rekening heeft gehouden met eerder ingenomen beleidskeuzes. Inmiddels werd de beleids- en planningscontext gewijzigd samen met bestemmingswijzigingen binnen de Gentse zeehaven met de invoering van de bufferende koppelingsgebieden in functie van de omliggende woonkernen Oostakker en Desteldonk, zoals blijkt uit randnummer 4. In de mate de verzoekende partij stelt dat de bestreden vergunning het karakter van het Skaldenpark Haven Gent verandert naar een zwaar industriële omgeving, dat de kanaaldorpen ingesloten geraken, en dat de leefbaarheid van die dorpen onmogelijk gemaakt wordt, uit zij loutere opportuniteitskritiek op de bestreden beslissing.

In de mate de verzoekende partij ook het behoud van de bufferzones en de leefbaarheid van de kanaaldorpen als één van de streefdoelen voorop stelt op grond van de ‘Brochure evaluatie en de toekomstperspectievennota Project Gentse Kanaalzone’ van 13 februari 2013, beroept zij zich nogmaals op een beleidsdocument waarmee zij niet aantoont dat de bestreden beslissing steunt op foutieve gegevens of kennelijk onredelijk is, zoals vastgesteld onder randnummer 4.

Gelet op voormelde vaststellingen toont de verzoekende partij niet aan dat geen windturbines in het Gentse havengebied kunnen worden voorzien buiten de armen van de R4-West en R4-Oost.

6.

Tweede middelonderdeel.

6.1

In essentie stelt de verzoekende partij dat de bestreden beslissing niet afdoende motiveert waarom wordt afgeweken van de ruimtelijke beleidsvisies inzake de inplanting van windmolens door niet afdoende te antwoorden op haar bezwaar omtrent de miskennen van de doelstellingen van het

GRS van de stad Gent, terwijl volgens de bestreden beslissing windturbines hier visueel hinderlijk zouden zijn.

Daarmee viseert de verzoekende partij de volgende beoordeling van de visuele hinder (bezwaar nr. 3) en de beoordeling aan de hand van het GRS Gent van 9 april 2013 (bezwaar nr. 7):

“ ...

3. VISUELE HINDER

Visuele hinder is een subjectief evaluatiecriterium en hierdoor moeilijk te weerhouden. De windturbines worden ingeplant binnen een grootschalig industriegebied en vormen in die zin de grens met de open ruimte van het agrarisch gebied.

Verwijzend naar de omzendbrief R0/2014/2 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines' dienen windturbines zoveel als mogelijk gebundeld te worden opgesteld. De voorkeur gaat dan ook uit naar een ruimtelijke concentratie in zeehavengebieden, industriegebieden of in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende infrastructuur.

De voorliggende inplantingslocatie situeert zich op het oostelijk deel van het bedrijventerrein Skaldenpark. De meest zuidelijk ingeplante turbine, WT1, situeert zich op ca. 200m van de grens van het bedrijventerrein. Tussen het bedrijventerrein en het dorp Oostakker situeert zich het koppelingsgebied Oostakker-Noord, dat de overgang verzorgt tussen het industriegebied en de woonfuncties. Gezien de afstand tussen beide harde functies en de aanwezigheid van het koppelingsgebied kan bezwaarlijk worden gesteld dat de bewoners van Oostakker zich omsingeld zullen voelen door de windturbines.

De Gentse Kanaalzone kent tenslotte een sterke verwevenheid tussen wonen en industrie, waarbij koppelingsgebieden voorzien in een buffering tussen beide. Indien deze koppelingsgebieden zouden moeten voorzien in een integrale buffering van elke vorm van mogelijke impact veroorzaakt door windturbines, zou dit betekenen dat er nagenoeg geen mogelijkheid is om windturbines in te planten in de Gentse Kanaalzone. Dit kan geenszins de bedoeling zijn.

De bewoning ter hoogte van Oostakker situeert zich in de (directe) omgeving van het zeehavengebied, dat zich leent voor de inplanting van dergelijke grootschalige constructies en infrastructuur. Ook op heden wordt de omgeving gekenmerkt door grootschalige infrastructuur, zoals de 70kV hoogspanningsleiding ten zuiden van het bedrijventerrein en de R4-Oost aan de westelijke zijde, en bedrijfsgebouwen. Het is in dat opzicht dan ook niet mogelijk om zulke bouwwerken helemaal uit het zicht van de omliggende bebouwing te stellen. De turbines zullen, met een tiphoogte van 200m, zeker waarneembaar zijn vanuit de woonkern van Oostakker, doch de turbines sluiten aan bij de grootschaligheid van de zeehaven, die op heden ook al duidelijk waarneembaar is in de ruime omgeving. Dit project doet geen afbreuk aan de essentiële doelstelling van het koppelingsgebied Oostakker-Noord om de hinder van bedrijven af te schermen ten opzichte van de woonomgevingen. De turbines worden voorzien met 3 relatief langzaam draaiende wieken. De verhouding tussen de masthoogte en de rotordiameter is gebruikelijk en aanvaardbaar.

Het bezwaar is ongegrond.

(...)

7. GEMEENTELIJK RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN (RSG)

In de bezwaren wordt een verkeerde interpretatie gegeven aan het begrip 'leefbaarheid'. Met een streven naar een verhoogde leefbaarheid heeft het RSG tot doel om te voorzien in de ondersteuning van de lokale handel en de uitbouw van basisvoorzieningen (post, kinderopvang, stedelijk dienstencentrum). Een middel hiertoe is het voorzien van een bepaald dienstenaanbod in lokale handelszaken die hiervoor een vergoeding ontvangen, waardoor tegelijk hun leefbaarheid vergroot (stimulerende rol van gemeente). Ook de realisatie van een kleinschalig project van sociale huur- en koopwoningen, de aanleg van

vrachtwagensluizen en de realisatie van koppelingsgebieden heeft tot doel om de leefbaarheid te verhogen. Het RSG voorziet niet in beperkingen ten aanzien van de ontwikkeling van paarse bestemmingen binnen de kanaalzone.

In het richtinggevend gedeelte van het RSG wordt inderdaad gesteld dat rijen windturbines langs de R4-West en R4-Oost en als cluster binnen beide gewestwegen kunnen ingeplant worden. Huidige aanvraag wijkt dan ook af van deze richtinggevende doelstelling. Hierbij wordt wel opgemerkt dat er geen bindende bepalingen zijn die stellen dat windturbines enkel en alleen langsheen en binnen beide R4's kunnen voorzien worden. Het is eerder een weergave van een gewenst voorkeursscenario.

Het richtinggevend deel van het ruimtelijk structuurplan vormt het toetsingskader voor het ruimtelijk beleid, in dit geval van de stad Gent, doch een beleidskader kan niet rechtstreeks worden toegepast in het kader van de vergunningverlening. Het RSG heeft geen juridisch afdwingbaar karakter. De vaststelling dat een project niet in overeenstemming is met een ruimtelijk structuurplan, vormt op zich geen argument om te besluiten dat dit project ruimtelijk niet aanvaardbaar is. De elementen vervat in dit beleidskader kunnen echter wel deel uitmaken van de opportuniteitsafweging.

Mits uitgebreide motivatie kan wel worden afgeweken van de inhoud van het richtinggevend gedeelte van een ruimtelijk structuurplan (art. 2.1.2, §3 VCRO).

Overwegende dat het RSG echter al dateert van 2003; destijds was er een beperktere know-how aangaande windenergie; Dat de provincie Oost-Vlaanderen in 2009 voorzag in een gebiedsdekkend windplan, dat als Addendum bij het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) werd goedgekeurd. Binnen het richtinggevend deel van dit plan wordt het bedrijventerrein Skaldenpark integraal ingekleurd als potentiële inplantingslocatie voor windturbines. Dat hiermee het richtinggevend deel van het RSG als het ware werd overschreven;

Dat het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen een belangrijke Europese doelstelling is;

Dat de oprichting van windturbines kadert in de doelstellingen van de Europese richtlijn en van de Vlaamse Regering inzake de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen. De Vlaamse Regering stelt als doelstelling voorop om tegen 2020 13% van het totale elektriciteitsverbruik te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen. Windenergie kan hierin een belangrijke bijdrage leveren. De elektriciteitsopwekking via windenergie vermijdt het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van voor het milieu schadelijke gassen;

Dat op vandaag nog maar slechts 6% van de energie die we in Vlaanderen gebruiken afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen. Het is dan ook nodig om bijkomende inspanningen te leveren.

Een cruciaal element in functie van het behalen van deze Vlaamse doelstelling is bijgevolge het positief benaderen van windturbines als nieuw element in het landschap en dit te kaderen in een lange termijnvisie op duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Bedrijventerreinen zijn uitermate geschikt voor de inplanting van windturbines, mits het naleven van de sectorale wetgeving, VLAREM in het bijzonder.

Uit de vaststelling dat het Skaldenpark wordt beschouwd als een potentiële inplantingslocatie en rekening houdend met de strikte naleving van het verstrengd normenkader binnen VLAREM dient geoordeeld te worden dat de visie zoals beschreven in het richtinggevend gedeelte van het RSG niet langer strikt te interpreteren is en er voldoende basis is om hiervan af te wijken. De inplanting van de windturbines vormt dan ook geen bedreiging voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. De ruimtelijke draagkracht en de ruimtelijke kwaliteit worden niet in het gedrang gebracht.

Het bezwaar is ongegrond.

...

Uit deze motivering, waarmee nadrukkelijk wordt geantwoord op de bezwaren van de verzoekende partij, blijkt waarom kan worden afgeweken van het richtinggevend gedeelte van het GRS Gent van 9 april 2003. Anders dan wat de verzoekende partij stelt, beperkt de verwerende partij zich hiermee niet tot een 'enige motivering', waarmee de verzoekende partij evenwel doelt op een stijlformule, terwijl zij deze concrete overwegingen slechts deels in haar kritiek betreft.

De concrete beoordeling van de verwerende partij over de visuele impact van de windturbines betreft de verzoekende partij niet in haar betoog. In die beoordeling wordt niet ontkend dat de windturbines "waarneembaar" zullen zijn in de omgeving, waarvan de visuele draagkracht behoort tot de ruime appreciatiebevoegdheid van de verwerende partij. De Raad mag zich niet in de plaats stellen van de verwerende partij.

Het feit dat de verzoekende partij zich niet kan vinden in die beoordeling maakt de bestreden beslissing niet onwettig, noch toont zij aan dat deze beoordeling foutief of kennelijk onredelijk is.

6.2

Anders dan wat de verzoekende partij stelt, kan niet "slechts bij uitzondering" van het GRS Gent van 9 april 2003 worden afgeweken, zoals vastgelegd onder randnummer 2. Ook doet het feit dat de verwerende partij erkent dat de inplanting van de windturbines binnen de R4-Oost en R4-West volgens het GRS Gent van 9 april 2003 het "gewenst voorkeursscenario" is, geen afbreuk aan de gedane vaststellingen onder randnummer 4. De verwerende partij wijst in haar beoordeling, terecht, op de bestemmingswijzigingen ter waarborging van de leefbaarheid van de woonkernen rondom het Gentse zeehavengebied (koppelingsgebieden) en het nieuwe provinciale beleidskader voor windturbines waarvan de verzoekende partij niet betwist dat hiermee het Skaldenpark Haven Gent is aangeduid als potentiële inplantingslocatie (Provinciaal Windplan).

Het arrest van de Raad van State met nummer 187.185 van 20 oktober 2008, dat betrekking heeft op een wijziging van een gewestplan, is niet relevant in de voorliggende zaak.

De loutere verwijzing naar het oordeel van de provinciale milieuvergunningscommissie in het kader van de milieuvergunning en de "brochure" van de Gentse schepen van Milieu, Stadsontwikkeling en Wonen van oktober 2010, wat niet meer is dan een actualisatie van het GRS Gent van 9 april 2003, maakt de beoordeling van de visuele hinder niet foutief of kennelijk onredelijk. Het blijkt dat het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent in zijn advies van 16 december 2016 de aanvraag voorwaardelijk gunstig adviseerde, terwijl de verzoekende partij negeert dat de concrete inrichting van de koppelingsgebieden als buffergebieden naar de omliggende woonkernen wordt geregeld in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Ook blijkt dat in de beoordeling rekening werd gehouden met de omvang van de windturbines, met name de tiphoogte van 200 m. In de mate door de verzoekende partij de visuele hinder 'als zeer storend ervaren worden', uit zij dan ook opportuiniteitskritiek op de bestreden beslissing.

De omzendbrief RO/2014/02 van 24 april 2014 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines' betreft een algemene beleidslijn met richtlijnen en randvoorwaarden, waardoor deze omzendbrief als zodanig geen verordenend karakter heeft, zodat de eventuele schending van de bepalingen van de betreffende omzendbrief niet kan leiden tot de onwettigheid van de bestreden beslissing. Het louter feit dat die omzendbrief wordt vermeld in de beoordeling door de verwerende partij, maakt de bestreden beslissing niet onwettig.

7.

Gelet op voorgaande vaststellingen is het betoog van de verzoekende partij beperkt tot een andere visie en een tegengesteld standpunt dan in de bestreden beslissing, terwijl de Raad zich wat betreft

de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats mag stellen van de verwerende partij. Laatstgenoemde beschikt over een ruime beoordelingsbevoegdheid.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

Dit middel neemt de verzoekende partij uit de schending van het continuïteitsbeginsel, het materiële zorgvuldigheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel en de materiële en formele motiveringsplicht.

Vooraf wijst de verzoekende partij op een ‘aangehouden beleidslijn’ om windturbines in te planten in rijen langs de R4-west en R4-Oost en groepsgewijs binnen de beide R4’s, en de ‘trendbreuk’ die de vergunde windturbines hiermee vormen. Het Skaldenpark Haven Gent vormt de overgang tussen de woonkernen en het zeehavengebied (p.26 Bijlage III Toelichtingsnota GRUP ‘Afbakening zeehavengebied Gent - fase 2’). De verzoekende partij wijst daarbij op de landschapsconceptkaart bij het strategisch plan Gentse Kanaalzone. De hoogspanningslijnen en -masten zijn de enige verticale structuren in het Skaldenpark Haven Gent. Door de plaatsing van de hoge en dominante verticale constructies (windturbines) neigt de ruimtelijke perceptie van het Skaldenpark meer naar die van het westelijk gelegen havengebied.

De verzoekende partij zet verder uiteen:

“ ...

eerste onderdeel

schending van het vertrouwensbeginsel en continuïteits- en rechtszekerheidsbeginsel

2.1.1.

Er is sprake van een schending van het vertrouwensbeginsel, welk inhoudt dat gerechtvaardigde verwachtingen welke door het bestuur bij de rechtsonderhorigen zijn gewekt, zo enigszins mogelijk moeten worden gehonoreerd, op gevaar af anders het vertrouwen dat de rechtsonderhorigen in het bestuur stellen, te misleiden (zie. I. OPDEBEECK, Algemene beginselen van behoorlijk bestuur, Antwerpen, Kluwer, 1993, p. 161). In de rechtspraak van de Raad van State werd het vertrouwensbeginsel omschreven als één der beginselen van behoorlijk bestuur, krachtens hetwelk de burger moet kunnen vertrouwen op een vaste gedragslijn van de overheid (Ibidem, p. 350, nr. 456).

De buurtbewoners en de in het Skaldenpark gevestigde bedrijven zoals de verzoekende partij mochten zich eraan verwachten dat een ten allen tijde aangehouden ruimtelijke beleidslijn, verankerd in het GRS van de stad GENT, zou aangehouden worden, des te meer nu in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan zoveel belang wordt gehecht aan de wijze van inplanting van windmolens langsheen en binnen de beide R4’s.

Het kan ook in herinnering worden gebracht dat er een woongebied is ten noorden en ten zuiden van het Skaldenpark. **In het Skaldenpark is er geen sprake van grootschalige industrie, in tegenstelling tot de industrie binnen de R4's.**

Aldus staat vast dat de burger moet kunnen vertrouwen op toezeggingen of beloften die het bestuur in een concreet geval heeft gedaan of wat door hem niet anders kan dan opgevat worden als een vaste gedrags- en beleidsregel van het bestuur op grond waarvan dat de door hem opgewekte gerechtvaardigde verwachtingen niet mag beschamen (Ibidem, p. 320, nr. 420).

2.1.2.

Om dezelfde reden is ook het rechtszekerheidsbeginsel geschonden.

Het rechtszekerheidsbeginsel is een uit de rechtstaat voortvloeiend beginsel dat inhoudt dat het recht voorzienbaar en toegankelijk dient te zijn zodat de rechtssubjecten in staat zijn de rechtsgevolgen van hun handelingen op voorhand in te schatten, en dat die rechtssubjecten moeten kunnen vertrouwen op een zekere standvastigheid bij het bestuur. In de rechtspraak wordt aangenomen dat de rechtszekerheid een algemeen rechtsbeginsel is waaraan zowel de regelgevende als het individuele overheidsoptreden kunnen worden getoetst (zie Van Damme, M., en Wirtgenn, A., Het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel, in Opdebeeck, I., en Van Damme, M. (ed), *Beginselen van behoorlijk bestuur*, Die Keure, 2006, p. 316, nr. 414). Het rechtszekerheidsbeginsel is één van die fundamentele rechtsbeginselen die aan de gehele rechtsorde ten grondslag ligt.

(...)

tweede onderdeel

schending van het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel

2.2.1.

Ondanks de onder meer van de verzoekende partij **pertinente kritiek in het bezwaarschrift** tegen de clustervorming van vier nieuwe windturbines in oostwaartse richting wég van de zo kenmerkende N-Z georiënteerde R4 (in dit geval R4-Oost) in strijd met alle ruimtelijke beleidsopties omtrent de inplanting van windturbines, vergunde de verwerende partij **tóch** de afwijkende inplanting van vier windturbines.

In het bijzonder genereert windturbine 3 diverse rechtstreekse hinder en nadelen voor de verzoekende partij, zoals onder het feitenrelaas én het belangvereiste gestaafd.

Ondanks de inplanting van een windturbine (WT3) op amper enkele tientallen meter van de bedrijfssite van de verzoekende partij – méér nadelig voor de verzoekende partij kan niet! – vergunde de verwerende partij ook deze windturbine, wat gelet op de pertinente kritiek in het bezwaarschrift van de verzoekende partij getuigt van **onzorgvuldig bestuur**.

2.2.2.

De bestreden beslissing werd kennelijk onredelijk in strijd met de principes van een goede ruimtelijke ordening genomen.

De verzoekende partij verwijst naar de argumentatie zoals in het eerste middel uiteengezet.
...

2.

De verwerende partij acht het middel onontvankelijk wat de schending van het continuïteitsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel betreft omdat de verzoekende partij niet met een voldoende en duidelijke omschrijving aangeeft op welke wijze deze beginselen geschonden zijn.

2.1

Het invoeren van een schending van het vertrouwensbeginsel vereist drie voorwaarden waaraan moet zijn voldaan: het bestaan van een vergissing van het bestuur, het ten gevolge van die vergissing verlenen van een voordeel aan een rechtsonderhorige en de afwezigheid van gewichtige redenen om de rechtsonderhorige dat voordeel te ontnemen. Aan de voormelde voorwaarden is niet voldaan, minstens toont de verzoekende partij dit niet aan.

Het middel betreft een *actio popularis*. De verzoekende partij heeft geen rechtstreeks en persoonlijk belang inzake de impact van de windturbines op de noordelijk en zuidelijk gelegen kanaaldorpen.

De verzoekende partij geeft niet aan welke ruimtelijke beleidslijn in het GRS Gent niet zou zijn gevolgd. De verwerende partij verwijst ter zake naar haar uiteenzetting bij het eerste middel. Er zijn geen bindende bepalingen die stellen dat windturbines enkel langsheen en binnen de R4's kunnen worden ingeplant. Er werd nooit gesteld dat de burgers erop konden vertrouwen dat geen windturbines buiten het gebied van de R4's zouden worden ingeplant. Daarnaast werd door de provincie Oost-Vlaanderen het provinciaal ruimtelijk structuurplan gedeeltelijk herzien met als doel een provinciaal beleidskader voor windturbines aan het document toe te voegen, het zogenaamde Windplan. Ook het Skaldenpark Haven Gent wordt aangeduid als potentiële inplantingslocatie.

Zelfs in de hypothese dat zou worden aangenomen dat de verzoekende partij niet op de hoogte zou zijn geweest van dit Windplan, dient te worden aangegeven dat de bestreden beslissing duidelijk aangeeft dat er geen bindende bepalingen zijn die stellen dat windturbines enkel en alleen langsheen en binnen de R4's zouden kunnen worden voorzien. Bovendien wordt in de bestreden beslissing duidelijk gemotiveerd waarom kan worden afgeweken van het GRS Gent. Er wordt in de bestreden beslissing op een objectieve en redelijke wijze verantwoord waarom wordt afgeweken van het GRS Gent. Er ligt geen schending voor van het rechtszekerheidsbeginsel.

2.2

Als repliek op het tweede middelonderdeel antwoordt de verwerende partij dat het bezwaarschrift van de verzoekende partij inhoudelijk werd beantwoord en weerlegd. *In casu* zou een ander zorgvuldig handelend bestuur in dezelfde omstandigheden tot eenzelfde besluit zijn gekomen.

Wat betreft de beweerde schending van het redelijkheidsbeginsel verwijst de verwerende partij naar haar uiteenzetting onder het eerste middel.

3.1

De tussenkomende partij stelt dat het middel onontvankelijk is in de zin van artikel 15, 4° van het Procedurebesluit in de mate de verzoekende partij in haar uiteenzetting niet verduidelijkt op welke wijze de bestreden beslissing het continuïteitsbeginsel zou geschonden hebben.

3.2

De tussenkomende partij herhaalt dat het GRS Gent op grond van artikel 2.1.2, §7 VCRO geen beoordelingsgrond voor vergunningsaanvragen is. Er moet dan ook niet worden gemotiveerd waarom van dit structuurplan wordt afgeweken.

Voor het vaststellen van de schending van het vertrouwensbeginsel moet er sprake zijn van een vaste beleidsregel, waarvan *in casu* geen sprake is. De verzoekende partij legt evenmin een vergunningsbeslissing voor waaruit enig vertrouwenwekkend gedrag blijkt waartegen de bestreden beslissing ingaat. Het vertrouwensbeginsel kan niet *contra legem* worden ingeroepen.

Bovendien zijn de opsteller van het GRS Gent en de vergunningverlenende overheid *in casu* niet te vereenzelvigen.

De oprichting van de windturbines ligt volledig in lijn met de toekomstvisie voor de kanaalzone, waarbij de tussenkomenende partij punten uit de evaluatie- en toekomstperspectievennota van 13 februari 2013 inzake de Project Gentse Kanaalzone citeert.

3.3

De tussenkomenende partij stelt dat het rechtszekerheidsbeginsel niet *contra legem* mag worden ingeroepen. Via het rechtszekerheidsbeginsel mag immers geen abstractie worden gemaakt van artikel 2.1.2, §7 VCRO. Er is *in casu* geen sprake van een vaste beleidslijn. De verzoekende partij toont niet aan wat de bestaande beleidslijn in het betrokken gebied was en in welke mate daarvan wordt afgeweken in de bestreden beslissing.

4.

In de wederantwoordnota volhardt de verzoekende partij integraal in haar standpunt.

In het verzoekschrift wordt wel concreet aangegeven waarin de onder dit middel aangegeven algemene beginselen van behoorlijk bestuur geschonden zijn. Het is niet omdat de verzoekende partij geen academische uiteenzetting doet van de diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur en hun rechtstheoretische implicaties, dat niet is aangetoond in welke mate deze algemene beginselen van behoorlijk bestuur in dit geval geschonden zijn. De concrete en uitgebreide argumentatie bij het eerste middel moet als herhaald beschouwd worden tot schending van de in dit eerste middel aangegeven beginselen, “zónder *copy-paste* gewijs tot bladvulling over te gaan”.

De buurtbewoners en de in het Skaldenpark gevestigde bedrijven zoals de verzoekende partij mochten zich eraan verwachten dat een te allen tijde aangehouden ruimtelijke beleidslijn, verankerd in het GRS Gent, zou aangehouden worden, te meer nu in het GRS zoveel belang wordt gehecht aan de wijze van inplanting van windmolens langsheen en binnen de beide R4's.

Ondanks de pertinente kritiek van onder meer van de verzoekende partij in het bezwaar tegen de clustervorming van vier nieuwe windturbines in oostwaartse richting wég van de zo kenmerkende noord-zuid georiënteerde R4 (in dit geval R4-Oost) in strijd met alle ruimtelijke beleidsopties voor de inplanting van windturbines, vergunde de verwerende partij tóch de afwijkende inplanting.

Beoordeling door de Raad

1.

In de mate de verzoekende partij niet uiteenzet op welke wijze het continuïteitsbeginsel wordt geschonden, is het middel onontvankelijk. Het middel is beperkt tot de kritiek waarom de bestreden beslissing het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel schendt (eerste middelonderdeel) en waarom die niet zorgvuldig of redelijk is gemotiveerd (tweede middelonderdeel).

Anders dan wat de verwerende partij stelt, streeft de verzoekende partij met dit beroep geen *actio popularis* na, zoals blijkt uit de beoordeling van het belang van laatstgenoemde onder punt V.B.

2.

Inleidend wijst de verzoekende partij erop dat de bestreden beslissing een “volledige trendbreuk” vormt met de “aangehouden beleidslijn” door de windturbines buiten de armen van de R4-West en de R4-Oost te willen oprichten. Zij stelt dat een dergelijke trendbreuk steun moet vinden in het GRS Gent en die uitdrukkelijk moet worden gemotiveerd wat betreft de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening. In de mate zij daarbij -weliswaar impliciet- verwijst naar haar eerste middel, blijkt uit bovenstaande bespreking dat dit middel moeten worden verworpen zodat het tweede middel hieruit geen grieven kan putten die tot de vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

De hiernavolgende enkele verwijzingen naar de kwalificatie van het Skaldenpark Haven Gent in de toelichtingsnota bij het GRUP ‘Afbakening zeehavengebied Gent - fase 2’ als de “overgang” tussen de woonkernen en het zeehavengebied, en op de landschapsconceptkaart bij het strategisch plan Gentse Kanaalzone van 2007 als “ruimtelijk samenhangende en kwaliteitsvol ingerichte regionale bedrijventerreinen” en “imagorijke bedrijfsgebouwen op zichtlocaties”, doen niet anders besluiten.

In de mate dat de verzoekende partij met dit middel verder de gemaakte beoordeling van de “visuele hinder” bekritiseert, moet worden vastgesteld dat dit uitvoerig wordt gemotiveerd bij bezwaar nr. 3 (visuele hinder), zoals reeds geciteerd bij het tweede middelonderdeel van het eerste middel. De verzoekende partij beperkt zich tot blote kritiek op die gemaakte *in concreto* beoordeling door zich te beperken tot het poneren van de eigen “ruimtelijke perceptie” die zal ontstaan.

Zoals vastgesteld onder het eerste middel, beschikt de verwerende partij als vergunningverlenende overheid *in casu* over een ruime beoordelingsbevoegdheid wat betreft ruimtelijke beleidsopties en de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening.

3.

Met het eerste middelonderdeel acht de verzoekende partij het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel geschonden om “dezelfde reden”, met name dat zij erop had moeten kunnen vertrouwen dat de ruimtelijke beleidslijn in het GRS Gent zou aangehouden worden.

Het rechtszekerheidsbeginsel houdt in dat een recht voorzienbaar en toegankelijk moet zijn zodat de rechtsonderhorige in staat is zijn rechtshandeling op voorhand in te schatten en waarbij die rechtsonderhorige moeten kunnen vertrouwen op een zekere standvastigheid bij het bestuur. Het vertrouwensbeginsel is hier eveneens een uitdrukking van nu het betekent dat de rechtszoekende, voortgaand op eerdere houdingen of door een overheid ingenomen standpunten, op een bepaalde uitkomst mocht vertrouwen.

In de mate dat de verzoekende partij haar middel ent op een “aangehouden ruimtelijke beleidslijn, verankerd in het GRS van de stad GENT”, moet met de tussenkomende partij worden vastgesteld dat het GRS Gent, dat bovendien overeenkomstig artikel 2.1.2, §7 VCRO geen beoordelingsgrond kan vormen bij vergunningsaanvragen, niet uitgaat van de verwerende partij. De verzoekende partij betwist immers niet dat het GRS Gent van 2003 uitgaat van de dienst stedenbouw en ruimtelijke planning van de stad Gent in opdracht van de voormalige bevoegde schepen van Stedenbouw en Mobiliteit, mevrouw Karin Temmerman. Evenmin blijkt of het Provinciaal Windplan van 2009, dat een “herziening” is van het provinciaal ruimtelijk structuurplan van Oost-Vlaanderen en dat een beleidskader voor windturbines inhoudt, niet behoorlijk werd bekendgemaakt zodat de verwerende partij hiermee rekening kon houden inzake de locatiekeuze van windmolens binnen een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van de provincie. Het argument van de verzoekende partij dat er zich woongebieden ten noorden en ten zuiden, waarmee zij doelt op de woonkernen Oostakker en Desteldonk, van het Skaldenpark Haven Gent bevinden, en dat er geen grootschalige industrie op dit bedrijventerrein is gelokaliseerd, doet geen afbreuk aan die vaststellingen. Bijgevolg toont de verzoekende partij in hoofdte van de verwerende partij de beweemde toezegging of belofte dat enkel

windmolens kunnen worden ingeplant binnen de R4-West en R4-Oost, niet aan. Minstens maakt de verzoekende partij die geopperde beleidslijn niet voldoende aannemelijk.

Gelet op het voorgaande toont de verzoekende partij niet aan dat met de bestreden beslissing het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel werd geschonden.

4.

Anders dan wat de verzoekende partij stelt met het tweede middelonderdeel, heeft de verwerende partij geantwoord op de bezwaren van de verzoekende partij met betrekking tot de opgeworpen “3 diverse rechtstreekse hinder en nadelen (...), zoals onder het feitenrelaas én het belangenvereiste gestaafd”, waarmee zij doelt op “lawaaihinder, verstoring van de visuele omgeving, (...), eventuele slagschaduw en het veiligheidsgevoel”. De bestreden beslissing beoordeelt uitvoerig bezwaar nr. 1 (slagschaduw), bezwaar nr. 2 (geluidshinder), bezwaar nr. 3 (visuele hinder) en bezwaar nr. 6 (veiligheid). Net zoals werd vastgesteld bij het eerste middel, betreft de verzoekende partij ook hier die concrete beoordeling van de verwerende partij niet in haar betoog, en toont zij niet aan dat de bestreden beslissing onzorgvuldig of kennelijk onredelijk is.

In de mate de verzoekende partij tot slot verwijst naar “de argumentatie zoals in het eerste middel uiteengezet”, moet worden opgemerkt dat dit eerste middel werd verworpen. De verzoekende partij toonde hier evenmin aan dat de verwerende partij haar beoordeling gebrekkig heeft gemotiveerd.

Gelet op het voorgaande toont de verzoekende partij niet aan dat met de bestreden beslissing het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel werd geschonden.

5.

Het middel wordt verworpen.

VII. KOSTEN

Met toepassing van artikel 33 DBRC-decreet legt de Raad de kosten van het beroep ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de nv Electrabel is ontvankelijk.
2. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
3. De Raad legt de kosten van het beroep bestaande uit het rolrecht van de verzoekende partij, bepaald op 200 euro, ten laste van de verzoekende partij.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 4 december 2018 door de vijfde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de vijfde kamer,

Bart VOETS

Pieter Jan VERVOORT